

Møteinnkalling

Utvalg:	Dovrefjell nasjonalparkstyre
Møtested:	Åndalsnes
Dato:	05.06.2023
Tidspunkt:	11:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Program

Dag 1

Oppmøte Tindesenter kl. 11.00

Lunsj kl. 11.30

Styremøte 12.15 til ca kl 17.00 på Tindesenteret (inkl omvisning)

Orienteringer: Ola Øie – leder Kongvold/Hjerkinn komiteen Fuglehundlubbenes forbund
Espen Rusten, SNO
NINA – orientering brukerundersøkelse, ca kl. 14.00

Middag Hotell Aak kl. 19.30.

Dag 2

Befaring Eikesdalen og Aursjøvegen med fleire stopp, bla ved Mardalsfossen.
Middag på Sunndalsøra etter endt befaring.

Orienteringssaker:

- Lavtflyging verneområder
- Utsettelse forvaltningsplanprosess

Ber om delegert behandling på følgende saker:

1. Dovrefjell-S.fj NP – oppføring av fjellbu – Veslstrålsjøen – Lesja kommune – Odd Sverre Håkenstad
2. Torbudalen BV – dispensasjon – 2023 – oppføring av tilbygg til fritidsbolig – Aursjøen – 281/1 – Olav Finnset

ST 11/2023 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen

Ut fra vedtektene for styret skal leder sammen med et medlem godkjenne protokollen. Videre skal fastsettes antall timer til forberedelse (ikke vedtak).

Forvalters innstilling:

Møteinnkalling og sakliste ble godkjent. Til å godkjenne protokollen ble valgt Sidsel Rykhus

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 11/2023	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen		
ST 12/2023	Referatsaker		
RS 7/2023	Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Oppland - Innlandet - 18 landskap inngår i oversikt		2021/5209
RS 8/2023	Utsettelse til 2024 - bevaring av verdifull natur - prosesser knyttet til Trollheimen og Dovrefjell		2023/5351
ST 13/2023	Delegerte vedtak Referat delegertsak		
49/2023	Delegert sak - dispensasjon - Hjerkin LVO m/BV - 2023-2027 - barmark - Snøheimvegen - Meteorologisk institutt		2022/11541
50/2023	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin/Kongsvold/Drivdalen LVO - Knutshø LVO - Flåman NR - 2023-2025 - motorferdsel på snødekt mark - forskning på rype - Høgskolen i Innlandet, Evenstad		2022/12132
51/2023	Søknad - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til hytte på Gløtsætra - Martin Hoel		2023/2557
52/2023	Oversendelse av søknad - Dalsida LVO - snødekt mark - transport av materialer - Vangsetra - Per Håkon Mosenden		2023/3185
53/2023	Oversendelse av søknad - Jora LVO - snødekt mark - fjerning av båt - Torkjell Hagestande		2023/3543
54/2023	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - restaurering av hyttetak - Snøfjellstjønnevegen 485 - Håkon Toftaker		2023/3798
55/2023	Delegert sak - Åmotan-Grøvdalen LVO - snødekt mark - 2023 - 2026 - transport av utstyr for riving av gammel bu - uttransport av rivningsmaterialer - transport til gjeterbu - Reinådalen - Magne Hammer		2023/3387
56/2023	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Åmotan-Grøvdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - oppsetting av basestasjoner - 2023 - Sunndal beitelag		2023/3821
57/2023	Delegert sak - Dalsida LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2024 - snødekt mark - bytte av yttertak på bu - Nedre Mølmsvatnet - Øyvind Mølmen		2023/3227
58/2023	Oversendelse av søknad - Dalsida LVO - snødekt mark - transport til Morkabue - Vangsvatnet - Ola Erik Myren		2023/3809

59/2023	Søknad - Dalsida LVO - snødekt mark - frakt av nybygg - Miutjønnebu - Kari Bentsdal - Vegard Gundersen	2022/12537
60/2023	Delegert sak- Dalsida LVO - snødekt mark - transport av båt - Kaldbotten - Grytten Fjellstyre	2023/2886
61/2023	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Knutshø LVO - 2023 - organisert ferdsel - Nordic Peregrine SA	2023/1310
62/2023	D elegert sak - forlenget tillatelse - Fokstugu LVO - Hjerkin / Kongsvoll / Drivdalen LVO - restaureringstiltak - vegetasjonsrydding - oppsetting av informasjonsskilt - Kongevegen - Statens vegvesen	2021/1290
63/2023	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - reparasjoner etter innbrudd på hytte - transport av ved og saltstein - Dovrevegen 3680 - Ingeborg Bjørk Steinsdottir	2023/4430
64/2023	Merknader til offentlig ettersyn - Folldal - kommuneplan - samfunnsdelen - 2023 - 2035	2022/2417
65/2023	Oversendelse av søknad - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Jora LVO - snødekt mark - transport til naust ved Lågvatnet - Aagot og Jørn Botheim	2023/3174
66/2023	Delegert sak- Dalsida LVO - snødekt mark - transport av ved til bu i Svaningsbotten - transport til Istjønn med utstyr til garnfiske - uttransport av båt fra Sandflatin - Eirik Sæther	2023/3183
67/2023	Søknad om ferdsel og bruk av drone, Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark	2023/3507
68/2023	Delegert sak- Dalsida LVO - snødekt mark - transport til bu ved Nedre Mølmsvatnet - Arild og Kristine Mølmsaug	2023/3818
69/2023	Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Jora LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - snødekt mark - utkjøring av saltstein og transport til gjeterbuer - Reindøl - Hundsjøen - Strålsjøen - Mjogsjøen - Reindøl beitelag	2023/3261
70/2023	Merknader til offentlig ettersyn - Folldal - kommuneplan - samfunnsdelen - 2023 - 2035	2022/2417
71/2023	Delegert vedtak - Hjerkin LVO m/ BV - barmark - oppsetting av solcelleanlegg - Viewpoint Snøhetta - Norsk villreinsenter Nord	2023/4742
72/2023	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport til nedsnødd hytte - Snøfjellstjønnvegen 701 - Stig H. Bjerkaas	2023/3534
Saker til behandling		
ST 14/2023	Sak - Klage - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2023 - 2024 - fuglehundprøver - NOAH	2023/1012
ST 15/2023	Torvuttak - Knutshø LVO - dispensasjon - restaurering av Olabu - gbnr 230/1/173 - Astri Normann - Aslak Kristiansen	2021/11970

ST 16/2023	Sak - Hjerkin LVO m/ BV - videreføring av ordning for av og påstiging underveis med Snøheimbussen	2019/10940
ST 17/2023	Sak - Klage - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin/Kongsvoll/Drivdalen LVO - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - forskning på fjellrype - Høgskolen i Innlandet - Evenstad	2022/12132
ST 18/2023	Sak - dispensasjon - Knutshø LVO - riving av uthus og oppføring av nytt - gnr/bnr/fnr 230/1/85 - Stolvollen - Folldal - Einar Brandsnes	2023/3448

Saker ettersendt 020623

Innspill til tiltaksplan for Snøhetta og Knutshø villreinområde
 Innspill til stortingsmelding om villrein

Arkivsaksnummer: 2023/1012-8

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 30.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	14/2023	05.06.2023

Klage - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - 2023 - 2024 - fuglehundprøver - NOAH

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre tar ikke klagen til følge og opprettholder sitt vedtak 7/2023.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Klage på tillatelse og dispensasjon til å gjennomføre hundeprøver i årene 2023-2024.pdf
- 2 2023-05-10 Brv Dovrefjell Nasjonalparkstyre
- 3 Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - flerårig - fuglehundprøver - Fuglehundklubbenes Forbund

Saksopplysninger

Dovrefjell nasjonalparkstyre gar i vedtak 7/2023 tillatelse til gjennomføring av hundeprøver i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern og Knutshø landskapsvernområde. Tillatelsen er stort sett gitt i tråd med tidligere års tillatelser og er gitt i medhold av områdenes verneforskrifter.

Organisasjonen NOAH påklager vedtaket i epost av 20.04.2023. NOAH viser til verneforskriftene, naturmangfoldloven, viltloven og dyrevelferdsloven og mener at vedtaket bør oppheves. Klagen er vedlagt saken i sin helhet, men kan kort oppsummeres slik:

Dyr må ikke forstyrres i hekke- og yngletiden og beskyttes mot fare og påkjenninger. Jakthundtrening er en fritidsaktivitet og kan ikke kalles nødvendig. NOAH mener også at løse hunder i området kan forstyrre villreinen i området.

Klagen avsluttes med at NOAH skriver at vedtaket verken er nødvendig eller proporsjonalt ut i fra det bruksformålet det er gitt og må erklæres ugyldig.

Fuglehundklubbenes forbund har nyttet tilsvarsretten og svaret er vedlagt saken i sin helhet.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Klagesaker behandles av nasjonalparkstyret.

Verneformål – forskrift

Formålet med **nasjonalparken** er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Videre å ta vare på:

- a) Et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem og naturlig biologisk mangfold med bestander av arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn, naturtyper og geologi.
- b) kalkrike områder med rik fastmark i fjellet, ekstremrike myrer og en unik karplanteflora
- c) elveslettelandskap med kroksjøer, meandrerende elv og åpne sandområder
- d) en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta og Knutshø villreinområder
- e) vakre og egenartede landskap
- f) store alpine fjellmassiv omkring Snøhetta
- g) særpregede kvartærgeologiske forekomster
- h) kulturminner, herunder spor etter fangst og beitebruk.

Allmenheten skal kunne oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet med **Hjerkinn landskapsvernområde** med biotopvern er å ta vare på et særegent og identitetsskapende natur- og kulturlandskap med landskapspregende kulturminner av økologisk, kulturell og opplevelsesmessig verdi. Videre å ta vare på:

- a) en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta villreinområde
- b) særlig viktige trekkorridorer og vandringsrom for villreintrekket rundt Snøhattamassivet
- c) et naturområde med et rikt dyre- og planteliv som preger landskapet, herunder kalkrike områder med rik fastmark i fjellet, ekstremrike myrer og en unik karplanteflora
- d) et særpregt og vakkert landskap med kvartærgeologiske forekomster
- e) kulturminner, herunder spor etter fangst og beitebruk.

Allmenheten skal kunne oppleve naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet med **Knutshø landskapsvernområde** er bevaring av høyfjellsområdet med villreinstammen i Knutshø, natur- og kulturlandskap med dyre- og planteliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Forskrift for nasjonalparken

§ 5 Vern av dyrelivet

Dyrelivet er vernet mot «unødvendig forstyrrelse». Det er ikke dispensasjonsadgang.

§ 7.Ferdsel og friluftsliv

«I nasjonalparken må alle ferdes varsomt og på en måte som tar hensyn til vegetasjonen, dyrelivet og kulturminnene.

(...)

Følgende aktiviteter kan bare skje etter tillatelse fra forvaltningsmyndigheten:

- a) *Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet. Forvaltningsplanen skal avklare hva slags ferdsel dette gjelder.*
- b) *Større arrangementer som kan skade naturmiljøet. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplan.*

(...))»

Forskrift for Hjerkin LVO m/ BV

§ 5 om dyrelivet inneholder ikke bestemmelser om forstyrrelse av dyreliv.

§ 7.Ferdsel og friluftsliv

«I landskapsvernområdet må alle ferdes varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

(...)

Følgende aktiviteter kan bare skje etter tillatelse fra forvaltningsmyndigheten:

- a) *organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet. Forvaltningsplanen skal avklare hva slags ferdsel som krever tillatelse.*
- b) *større arrangement.*

(...))»

Forskrift for Knutshø LVO

§ 3, pkt. 4. (Ferdse), underpkt. 2

«Organisert bruk av landskapsvernområdet til idrettsarrangementer, jaktprøver eller andre større arrangementer må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.»

Forvaltningsplan

Denne nevner ikke fuglehundprøvene annet enn som et bidrag til reiselivet rundt verneområdene. Den faller inn under definisjonen av organisert ferdsel i planen.

Utkast til forvaltningsplan for verneområdeutvidelsen presiserer hundepøver som organisert ferdsel. Den peker på at hundepøverne om høsten kan få tillatelse innenfor bruksområdet (leid areal ligger innenfor dette). Videre mulig konflikt med villreintrekket sør om Kolla og at man bør vurdere å innskrenke området her.

Naturmangfoldloven

§ 48 1. avsnitt jf. § 77 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt. Det følger imidlertid ikke av dette at dispensasjon skal gis om vilkårene er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnet myndighet spiller inn. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket. Bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Jf. dok 10, kap. 7.1.

Presedens

Tilsvarende tillatelser er gitt tre ganger for perioden 2011 til 2022. Aktiviteten har pågått i minst 100 år.

Vurdering

Klagen er rettidig.

I henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Klager er ikke part i saken og det må vurderes om det foreligger rettslig klageinteresse.

Ved rettslig klageinteresse må klageren ha en viss tilknytning til saken, det vil si å ha interesser av slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta organisasjonens ideelle interesser de har som formål å verne om. Ut fra ovennevnte vurderer forvalter at klager har rettslig klageinteresse.

Klagen tas derfor opp til behandling.

NOAH påklager vedtaket etter fire forskjellige regelverk. Nasjonalparkstyret har fattet sitt vedtak etter verneforskrifter/naturmangfoldloven. Nasjonalparkstyret har ikke anledning til å behandle saken etter lovverk som vedtaket ikke er hjemlet i. Behandlingen vil derfor utelukkende dreie seg om vurderinger gjort etter verneforskrifter/maturmangfoldlov. Verneforskriften for de aktuelle verneområdene har ikke egne båndtvangsbestemmelser, men det kreves tillatelse for å utøve organiserte fuglehundprøver i alle tre verneområdene.

Organisert ferdsel i områdene er søknadspliktig og forvaltningen har oversikt over omfanget av denne. I tillegg har en omfattende allmenn ferdsel i området, men denne er det vanskeligere å ha oversikt over. Vi registrerer likevel at ferdselen inn i området er økende og av et visst omfang.

Det er derfor satt relativt strenge vilkår i tillatelsene som er gitt til organisert ferdsel. Nasjonalparkstyret mener derfor at disse vilkårene sikrer verneverdiene i området pr nå. I forbindelse med utarbeidelse av ny forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, så vil dette vurderes på nytt.

Klager påpeker flere ganger at vedtaket gjelder fuglehund*trening*. Tillatelsen gjelder ikke trening av hund, men gjennomføring av *hundep prøver*. Forskjellen på disse to aktivitetene er stor og virkningen på verneverdiene er også forskjellig.

Under hundep prøver er det et visst antall hunder i slipp om gangen, på forskjellige prøvepartier. Partiene er under ledelse av en prøveleder. Fuglehundprøvene er underlagt et strengt regelverk, både fra søkers egen side og gjennom vilkårene som er satt i nasjonalparkstyrets vedtak. Disse rammene sikrer at vernehensynene ivaretas.

Trening/treningsfelt for hunder er oftest ikke underlagt slike rammer. Her trener en på egen hånd og det er sjeldnere satt egne krav til utførelsen av treningen. Det er ikke gitt tillatelse til slik aktivitet i verneområdene på Dovrefjell.

Hundep prøvene vil resultere i at ryer skremmes på vingene. Aktiviteten bryter derfor i utgangspunktet med § 5 i nasjonalparkforskriften. FKF beskriver i søknaden og sitt siste tilsva r måten fuglehundprøvene blir gjennomført på. Beskrivelsen viser en gjennomføring som sikrer at hundene ikke er løse og uten kontroll.

Oppsynsrapporter og tilbakemeldinger til forvaltningen har ikke gitt bekymringer for rypebestandens overlevelse eller levevilkår i tidligere år.

Årets prøver starter den 9. august. På dette tidspunktet vil rypekyllingene være godt flygedyktige.

Forstyrrelsen vil derfor etter forvalters vurdering være liten og ikke true individers eller bestandens overlevelse og de bør derfor kunne gis dispensasjon etter NML §48.

Forvalter kan ikke se at det foreligger vesentlige grunner til å omgjøre vedtaket og anbefaler at klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Til:

Statsforvalteren i Innlandet
sfinpost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Utvalgssak: 7/2023

Dato: 20.04.2023

Klage på tillatelse og dispensasjon til å gjennomføre hundeprøver i årene 2023-2024

NOAH – for dyrs rettigheter vil med dette klage på Dovrefjell nasjonalparkstyret sitt vedtak hvor Fuglehundklubbenes forbund har fått tillatelse og dispensasjon til å gjennomføre hundeprøver i årene 2023-2024. NOAH anfører at trening av hunder i et område med ynglende rype utgjør unødig jaging som er forbudt etter naturmangfoldloven og bør derfor oppheves eller omgjøres slik at det ikke gis dispensasjon i hekketiden.

NOAH mener vedtaket er i strid med nasjonalparkforskriften, naturmangfoldloven, viltloven og dyrevelferdsloven og bør oppheves/omgjøres av følgende grunn:

Det følger av naturmangfoldloven § 15 at enhver aktivitet skal unngå å påføre «*unødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi*». Videre følger det ovennevnte paragraf at «*unødig jaging av viltlevende dyr*» skal unngås. Etter viltloven § 9 annet ledd er det oppstilt et grunnleggende prinsipp om at alle ynglende dyr er særlig beskyttet. Det kommer frem av bestemmelsen at det «*ikke bør fastsettes jaktid i hekke- og yngletiden for vedkommende art*». Viltlovens prinsipp om at viltartene i størst mulig utstrekning skal være fredet i yngletiden er sterkt understreket i Ot.prp. nr. 54 (1992-93) Om lov om endringer i viltloven. Prinsippet innebærer at det å gjøre noen unntak fra dette ynglefredningsprinsippet bør unngås så mye som mulig når det gjelder alle ville dyr. Etter dyrevelferdsloven § 3 skal dyr «*beskyttes mot fare for unødige påkjenninger og belastninger*».

I forarbeidene til Endringer til viltloven og naturmangfoldloven mv. kommer det frem på side 20 (Prop.161 L (2012-2013)) at «*Vurderingen av om en aktivitet innebærer unødig jaging må vurderes blant annet ut fra dyrevelferdshensyn, vedkommendes behov for å gjennomføre den aktuelle aktiviteten og hvorvidt en mer skånsom fremgangsmåte kan benyttes. Som eksempel kan*

nevnes trening av hund for jakt- og ettersøksformål. Aktiviteten i seg selv vil ikke generelt rammes av bestemmelsen, men slik aktivitet i viltets yngletid eller andre sårbare perioder, kan innebære unødig jaging. Denne type trening må da gjennomføres på andre tidspunkter i stedet.»

Det lyder videre at for at handlinger ikke skal innebære unødig jaging og dermed ikke være forbudte må «*slike handlinger*» ikke stå i et «*urimelig forhold til de verdier som skal beskyttes*» og at «*handling som ikke er proporsjonale eller nødvendige vil imidlertid ikke være tillatt.*» Jakthundtrening er en fritidsaktivitet, som ikke er å klassifisere som nødvendig. Aktiviteten strider dermed med både viltloven og naturmangfoldloven.

Normal hekketid for ryper på Dovre er mellom slutten av mai og slutten av juni. Når de er rundt 10-12 dager kan de fly. Men de holder likevel sammen med foreldrene i 5-7 måneder, og blir ikke selvstendige før utpå høsten. Det skulle ikke være noen tvil om at dispensasjon for å gjennomføre fuglehundprøver vil skape stor risiko og fare for unødig skade og lidelse både på rypene og deres kyllinger. At hundene slippes løs med jakttreningsformål vil kunne føre til en svært høy risiko for at hundene jager rypene og kyllingene deres. Dette er presisert i vedtaket: «*Hundeprøvene vil resultere i at ryper skremmes på vingene*». Jakttrening er en fritidsaktivitet, og kan ikke klassifiseres som nødvendig. Aktiviteten bryter dermed med § 5 i nasjonalparkforskriften.

Det er også en stor fare for at trening av jakthunder i et område der det er et stort antall rypekyllinger vil føre til at hundene vil kunne få tak i kyllingene. Men selv om hundene ikke skulle direkte får tak i rypen eller kyllingen, vil en slik jaging kunne skremme fuglene og som dermed vil kunne pådra seg skade. Jakthundtrening kan i verste fall føre til at det blir mindre fugl i området. Dette skyldes at når fuglene blir eksponert og flytter på seg, vil de lettere kunne bli observert av rovfugl, rev og andre predatorer. Når de blir presset til å flytte på seg setter fuglen også av lukt på et større område, som igjen eksponerer fuglen for predatorer. Dette utsetter bestanden for enda flere forstyrrelser og trusler. NOAH mener at tillatelse og dispensasjon til å drive med hundepøver derfor vil kunne føre til fare for at rypene og rypekyllingene vil lide «*unødige påkjenninger og belastninger*», noe som de etter dyrevelferdsloven § 3 skal beskyttes mot.

NOAH mener at ulempene ved å ikke få trent jakthunder ikke kan oppveie de beskyttede interesser naturmangfoldloven § 15 og viltloven § 9 oppstiller. Nytteverdien av å få trent sine jakthunder kan heller ikke sies å oppveie for den skade dette vil medføre rypebestanden og deres kyllinger i samme tidsrom. Trening av jakthunder innenfor et område med mange rypekull vil ikke stå i et rimelig forhold til de interesser og formål naturmangfoldloven skal beskytte og dispensasjonen er derfor i strid med naturmangfoldloven. NOAH mener at naturmangfoldlovens

interesser i å beskytte rypebestanden, særlig med tanke på at antallet par med kyllinger er relativt stort, må veie tyngst her. NOAH mener at det ikke er forsvarlig å utføre dommeropplæring og autorisasjon i perioden fra 5. august til 20. august, eller jaktprøver fordelt på fire helger fra 21.august.

Det bør også tas med i vurderingen at det finnes mye annet dyreliv i området som yngler samtidig og som kan påføres ubotelig skade dersom det tillates å ferdes med løs hund i området. Det er for eksempel stor fare for forstyrrelse på villreinbestanden i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Villrein er kategorisert som nær truet (NT) på norsk rødliste, og villreinens leveområder i Norge er under økende press som følge av samfunnets arealbruk og menneskelig ferdsel i og omkring fjellområdene.¹ Bernkonvensjonen artikkel 6 og viltloven § 9 annet ledd beskytter vilt uttrykkelig, særlig truede arter, mot forstyrrelser i yngletiden, oppveksttiden og dvaletiden. Det står i vedtaket at aktiviteter i området bør vike dersom man kun skal ta hensyn til villreinen. Selv om det er et vilkår i vedtaket som sier at «*Om det under prøvene oppdages rein i terrenget, skal videre rute legges om slik at reinen så langt råd ikke forstyrres. Om det er rein i eller sannsynlig på vei inn i prøveområdet skal nye partier gå ut i reserveterreng*», er ikke aktiviteten mulig å gjennomføre med tilstrekkelig sikkerhet slik at villrein ikke forstyrres. NOAH mener at det ikke er en reell mulighet til å unngå at hundene forstyrrer villrein i dette området, og at det dermed ikke er forsvarlig å utføre aktiviteten.

NOAH merker seg også at det står i vedtaket at fuglehundprøvene på Dovrefjell har pågått i en årrekke og har lange tradisjoner. Dette er ikke et holdbart argument da slike avtaler må vurderes individuelt på det aktuelle tidspunkt da naturen og dyrebestandene utvikler seg.

NOAH mener vedtaket verken er nødvendig eller proporsjonalt ut i fra det bruksformålet det er gitt og må erklæres ugyldig.

Konklusjon

NOAH – for dyrs rettigheter ber om at klagen tas til følge og at vedtaket oppheves eller omgjøres slik at det ikke gis tillatelser og dispensasjon til å gjennomføre hundepøver i årene 2023-2024.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

¹ Eldegard K, Syvertsen PO, Bjørge A, Kovacs K, Støen O-G og van der Kooij J (24.11.2021). Pattedyr: Vurdering av rein *Rangifer tarandus* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken.
<https://www.artsdatabanken.no/lister/roedlisteforarter/2021/19057>.

Henriette Løkken Diesen (biolog)

Til Dovrefjell Nasjonalparkstyre**Kopi til**

Att: Nasjonalparkforvalter Bernhard Svendsgard

Nasjonalparkstyrets dispensasjon i vedtak den 15. mars 2023 og NOAH sin klage datert 20. april 2023. Uttalelse fra Fuglehundklubbenes Forbund (FKF).

Etter telefonsamtale med Nasjonalparkforvalteren benytter vi oss av vår rett til å avgi en uttalelse i saken og ser på nytt fram til Nasjonalparkstyrets behandling av saken på møtet den 5.-6. juni.

Vi har allerede tidligere avtalt med lederen i Nasjonalparkstyret om å delta på overnevnte møte og informere kort om vår aktivitet, - noe vi setter stor pris på å få anledning til.

Vi vil allikevel her informere litt om vår tradisjonsrike aktivitet i området og gi noen ytterligere kommentarer til saken.

Som kjent er bakgrunnen for saken at vi har forlenget vår tidligere avtale om å leie jaktprøveterrengene av Statskog for ytterligere 4 år. I den nye avtalen har vi benyttet anledningen til å gjennomgå den grundig og fornyet den med særlig vekt på hensynet til villreinen. Denne avtalen er grunnlaget for vår søknad om dispensasjon for å benytte deler av Nasjonalparken til prøvene.

Dagens aktivitet.

Nå har det gjennom mange tiår etablert seg et fast mønster omtrent som følger: Fuglehundklubbenes Forbund ble delegert ansvaret av Norsk Kennel Klub for inngåelse av kontrakt med Statskog i 2018. FKF avholder sin autorisasjonsprøve for dommerkandidater hvert år i terrengene medio august. I slutten av august til begynnelsen av oktober arrangeres det i 4 helger jaktprøver, hvorav en av disse er Norgesmesterskap Høyfjell. Prøvene går over 3 dager (i NM 4 pga lagkonkurransen mellom 7 fuglehundraser). Gjennom avtalen med Nasjonalparkstyret er det satt begrensninger på hvor mange hunder som kan stille til start. Antallet påmeldte hunder deles inn i partier med inntil 20 eller 14 hunder på hvert parti. Kun 2 hunder slippes samtidig, resten av partiet går samlet bak med hundene i bånd.

Jaktprøver for stående fuglehunder er i første rekke arrangert for å rangere hunder som brukes i avl, men i dag er dette også blitt en engasjerende hobby for mange. Dommereksamen og jaktprøvene på de oversiktlige og krevende terrengene med sin sentrale plassering, er på en måte grunnsteinen i det fuglehundfolket driver med. Det er ingenting i fuglehundsporten som å vinne heder og ære på Kongsvoll/Hjerkinn, Bruken av terrengene er regulert gjennom en avtale mellom Statskog og Fuglehundklubbenes Forbund. Håndhevelse av avtalene gjøres gjennom et samarbeid mellom begge parter. Det ligger nedfelt i avtalen at fuglehundfolket skal ta hensyn til andre forhold, særlig villreinen. Ved revisjon av avtalen for 2023-26 er oppmerksomhet og ansvar for å ta hensyn til villreinen tydeliggjort i prosedyrene. Etter at ny

avtale er inngått, har Fuglehundklubbenes Forbund søkt Nasjonalparkstyret om dispensasjon for å bruke noe av de vernede områdene.

Vi er vel i praksis den eneste aktiviteten som bevisst søker å unngå kontakt med villreinen og annet dyreliv bortsett fra rypene.

Av våre 4 faste prøver for stående fuglehunder er det i 2023 1 prøve like før og 3 etter at jakta normalt starter (10.09.) i god avstand fra båndtvangsperioden. Normalt er det 2 prøver før jakta og 2 prøver etter jakta har begynt.

Vårt samarbeide med Statskog om taksering av rypebestanden og autorisasjonsprøven foregår mot slutten av båndtvangsperioden. Hensikten for Statskog er å få oversikt over rypebestanden, analysere situasjonen og fastlegge årets jaktuttak og korrekt forvaltning av bestanden i rimelig tid før jakta. Samarbeidet med Statskog om dette gjør at de nye dommerne som utdannes er klare for å praktisere sin viktige dommergjerning på høstens prøver mens det ennå er ferskvare.

Belastning for annet dyreliv.

Vi legger opp til å belaste annet dyreliv minst mulig, blant annet gjennom avtalen med Statskog som sikrer dette best mulig gjennom kontakt med villreinforvaltningen i forkant av prøvene. Dette gode samarbeidet har ført til at vi i de siste tiårene ikke er kjent med at vi har opplevd uønsket situasjon med villreinen, bortsett fra en hendelse for to år siden.

Terrenget som da ble benyttet var frigitt som bestemt på forhand av forvaltningen, men allikevel oppdaget en oppsynsmann at det var rein i området og at konflikt kunne oppstå. Vi fikk varsel fra oppsynet, fikk kontakt med dommeren som ledet partiet og fikk dreiet av partiet for å unngå konflikt med reinen.

Oppsynet registrerte at reinen allikevel ble forstyrret. Dette var en helgedag med veldig mye folk i fjellet, så om det var vi eller andre som var årsaken til forstyrrelsen vet vi ikke.

Kommentarer til NOAH sin klage.

Vi deler NOAH sin grunntanke om å forstyrre dyrelivet inkludert rypene minst mulig, men de tar helt feil med beskrivelsen av vår aktivitet.

Vår aktivitet foregår i god avstand til hekketiden. Hensikten er ikke trening av hunder, men utdanning av nye dommere og gjennom prøvene bedømme de beste hundene for å fortsette det tusenårige arbeidet med å videreutvikle hunderasen til de beste jakthundene for en human og riktig jakt ved å rangere de beste hundene.

Våre stående fuglehunder skal som navnet sier ikke jage rypene, men finne de, markere med stand, reise de på kommando fra fører for deretter å forholde seg i ro. De beste hundene vil naturlig bli foretrukket i det videre avlsarbeidet. Dette er derfor en viktig og nødvendig aktivitet. Dette til sammenligning med turister som etter båndtvangen iht allemannsretten kan gå med løs hund uten noen restriksjoner. Disse personene kan gå hvor som helst i forhold til våre dresserte hunder, som nesten hele tiden går i bånd og hvor partiet er under ledelse av en eller to autoriserte dommere i terreng som er erklært fri for rein på prøvedagene.

Totalbelastningen i Kongsvoll/Hjerkinnområdet

Vi har forståelse for at det er blitt stor belastning på det spesielle dyrelivet som er i Nasjonalparkområdet. Vi følger aktivt og interessert med i pågående arbeid med Tiltaksplaner og revisjon av Forvaltningsplanen. Vi har hele tiden bidratt med, i motsetning til alle andre, å ikke øke vår virksomhet. Selv om det har vært utspill om at også vi skulle øke vår aktivitet, har vi tatt ansvar og holdt fast på vårt volum på aktiviteten i flere tiår.

Totaltrafikken av folk i området har jo eksplodert. Det viser blant annet de automatiske tellingene som foretas inn og ut av terrenget vest for E6/Jernbanen. Vi har talt opp vår andel av turtrafikken i dette området og har kommet til at i høysesongen på sommer/høst da tellingen pågår utgjør vår andel bare ca 2% av totalen. Sett over hele året er det da en meget liten andel med tilsvarende liten betydning.

Helsebringende aktivitet.

Vi vil og trekke fram jaktprøvene på Kongsvoll/Hjerkinn som en viktig sosial møteplass. Der møtes folk i alle aldre, både kvinner og menn, fra forskjellige lag av befolkningen fra hele Norge. Partiene går samlet i fjellet hele dagen, bortsett fra de minuttene de har slippetid på sin hund. Slike sosiale arenaer samtidig som det er fysisk aktivitet blir viktigere og viktigere i framtida.

Oppsummering

Vi har forståelse for at tillatelsen denne gangen ble gitt bare for 2 år pga planleggingen som foregår med både Tiltaksplaner og Forvaltningsplan. Vi kan leve med betingelsene som ble gitt i vedtaket den 15. mars blant annet med innstramming mht kontakt før prøvene. Vi vil etter disse 2 årene komme med en ny dispensasjonssøknad på bakgrunn av erfaringen fra disse årene og de siste planene som da er utarbeidet.

Vi ber om at vedtaket blir stående uforandret slik at vi kan fortsette dette viktige og nødvendige arbeidet med å legge til rette for god raseutvikling av de beste jakthundene for human jakt. En eventuell endring av vedtaket vil fort føre til at tiden går og at de fastsatte prøvene som allerede er annonsert blir hindret. Vi henstiller til en raskest mulig behandling av saken videre på bakgrunn av at vår søknad ble innsendt i januar.

Vi kan ikke se at dette er i strid med verken viltloven eller naturmangfoldloven etter en dispensasjon fra Nasjonalparkstyret om ferdsel og de berørte kommuner vedrørende båndtvang.

Med vennlig hilsen

For styret i Fuglehundklubbenes Forbund
Torstein Dehn

Leder

Kongsvoll/Hjerkinn komiteen
Ola Øie

Leder

Arkivsaksnummer: 2023/1012-3

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 15.03.2023

Utvalg

Utvalgssak Møtedato

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - dispensasjon - flerårig - fuglehundprøver - Fuglehundklubbenes Forbund

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Fuglehundklubbenes forbund tillatelser og dispensasjon til å gjennomføre hundepøver i årene 2023-2024.

Det settes slike vilkår for tillatelsen:

1. Prøveprogram

Dispensasjonen gir følgende rammer for prøveprogram:

- Inntil 7 dager med dommeropplæring og -autorisasjon (i tidsrommet ca. 5.-20.8.)
- 13 dager jaktprøver fordelt på 4 helger fra 21. august:
 - Tre helger fredag til søndag.
 - En helg torsdag til søndag (NM).
- For jaktprøvene settes et maksimalt deltakerantall på 200 ekvipasjer pr. dag

I noen av disse dagene kan det bli gjennomført taksering av rype i prøveterrenget i regi av Statskog SF. Takseringen skal skje etter gjeldende retningslinjer for taksering og etter fastlagte linjer. Det er en forutsetning at den samla aktiviteten av dommerprøver og taksering ikke overstiger maksimaltallet på 140 ekvipasjer pr. dag. Dersom takseringen ikke kan kombineres med prøveprogrammet, skal dommeropplæringen eventuelt flyttes ut av nasjonalparken på takseringsdagene.

Forvaltningsmyndigheten skal når terminlisten er lagt og **senest 1.7.** hvert år få tilsendt oversikt over prøveprogrammet kommende høst.

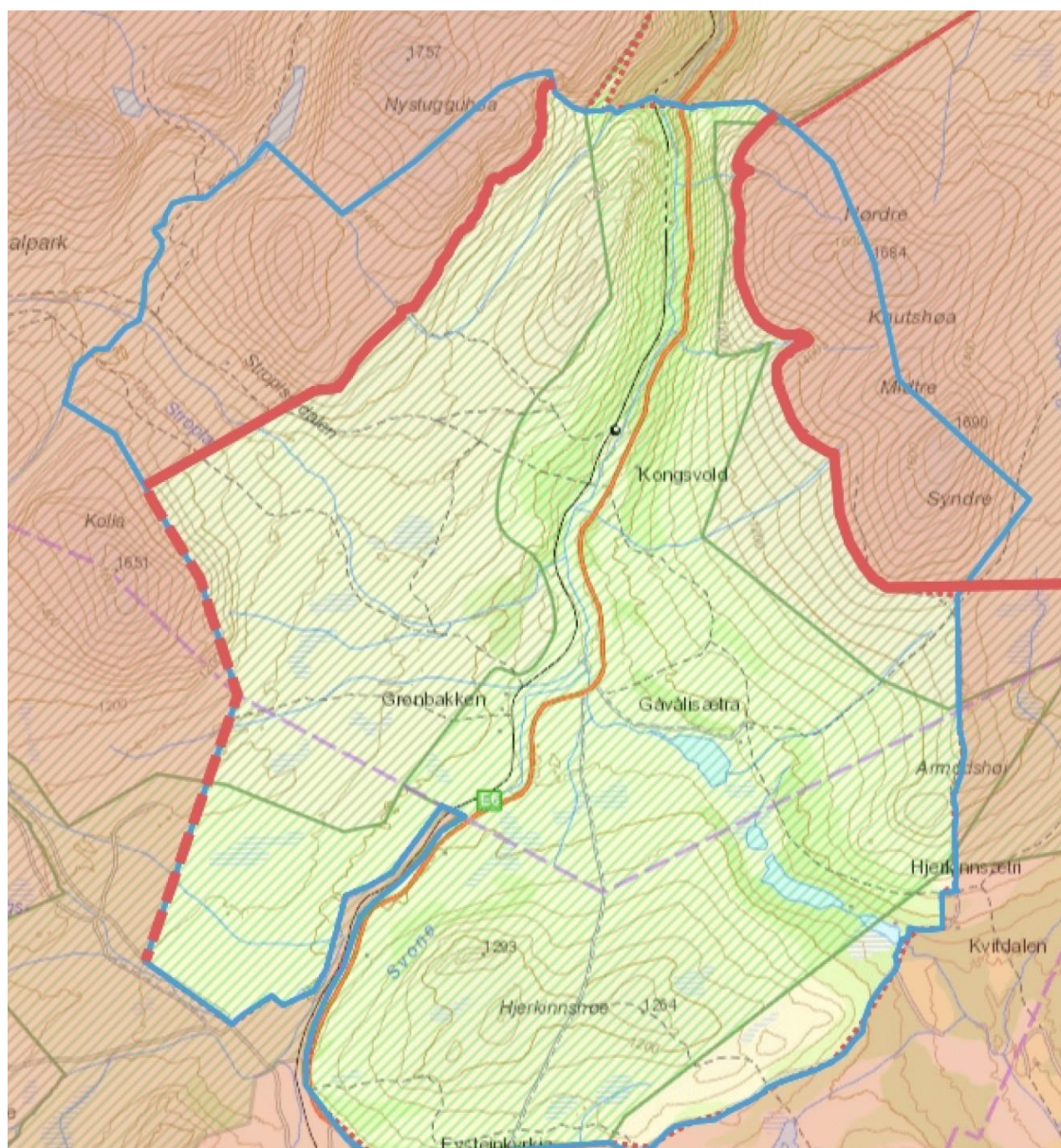
Det forutsettes at det er gitt kommunal dispensasjon fra bestemmelsen om generell båndtvang i hundeloven.

2. Avgrensning av terreng

Avgrensningene gjelder i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Knutshø landskapsvernområde og i Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern. Se <http://nasjonalparkstyre.no/Dovrefjell/Verneomrade/...>

- Avgrensningene (våre – røde streker på kartet neste side) som GPX-fil: [Fuglehundprovegrenser.gpx...](#)

Grenser for prøveterrengene til Fuglehundklubbenes forbund 2019 ...

Kartet viser prøveterrengene.

Blå linje- grense for område leid av Statskog – til orientering.

Rød linje viser avgrensning i tillatelsen fra nasjonalparkstyret. Denne er bindende.

- **Vest:** Kote 1300 l lia mot Nystugguhøa / Salen og rundt Vesle Nystugguhøa til punkt rett sør for høyde 1306, i rett linje SV ned over Stropla og videre til grene Kongsvoll utmål og langs denne til Snøheimvegen.
- **Øst:** Opp til ca. kote 1360 langs Knutshøene, sør for linje rett østover fra skar nord for høyde 1298 nordre Armodshøi

Til orientering er lagt gjennomsliktig rød farge på forbudt område. (Med forbehold om at deres egne grenser er korrekte i sørøst.)

3. Hensyn til villrein og villreinjegere

Det skal tas tilbørlig hensyn til villrein og villreinjegere i prøveområdet:

Prøvearrangør skal ha tilstrekkelig reserveareal (tilstrekkelig antall reserve prøvefelt) tilgjengelig. Areal på motsatt side av E6 kan være reserveareal for hverandre, da det er lite sannsynlig med rein på begge sider samtidig.

Om det under prøvene oppdages rein i terrenget, skal videre rute legges om slik at reinen så langt råd ikke forstyrres.

Om det er rein i eller sannsynlig på vei inn i prøveområdet skal nye partier gå ut i reserve-terreng. Disse punktene skal praktiseres i nært samarbeid med jakt- og fjelloppsyn, Statens naturoppsyn og forvaltningsmyndigheten. De to siste har myndighet til å pålegge flytting.

SNO innhenter opplysninger i forkant av prøvehelga (prøvedagene), samstemmer opplysningene mot værmeldinga (vindretning) og orienterer forvalterne. Med bakgrunn i denne orienteringen tar forvalterne den endelige beslutningen om hvilke områder som kan brukes/ikke brukes den aktuelle helga/dagene.

Den endelige beslutningen, som gjelder for hele helga/dagene, formidles til prøveansvarlig innen kl 15:00 siste arbeidsdag før prøvene starter.

4. Rapportering

Forvaltningsmyndigheten skal etter prøvene, senest 1. november hvert år, ha rapport fra prøvene.

Rapporten skal skje på fastlagt skjema.

Deltakere / dommere skal om forvaltningsmyndigheten eller samarbeidende forskningsinstitusjoner ber om det, medbringe tildelte GPS-peilere under prøvene, eventuelt registrere aktiviteten med egnet app på mobiltelefoner etter nærmere bestemmelse fra nasjonalparkforvalter.

Tillatelse til organisert ferdsel er gitt etter forskrifter for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark § 7, Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern § 7 og Knutshø landskapsvernområde § 3.

Dispensasjon for forstyrrelse av dyreliv i nasjonalparken er gitt etter naturmangfoldlovens § 48, jf. § 77 med henvisning til nasjonalparkforskriftens § 5.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Fuglehundklubbenes forbund FKF søker for fjerde periode om dispensasjon for å gjennomføre de årlige fuglehundprøvene i Hjerkinns-Kongsvollterrengene. Opplegg og omfang av prøvene ut fra søknaden er som følger (samme opplegg som i forrige periode):

- Inntil 7 dager med dommeropplæring og -autorisasjon (i tidsrommet ca. 5.-20.8.)
- 13 dager jaktprøver fordelt på 4 helger fra 21. august:
 - Tre helger fredag til søndag.
 - En helg torsdag til søndag (NM).
 - For jaktprøvene settes et maksimalt deltakerantall på 200 ekvipasjer pr. dag

Den gjeldende avtalen med Statskog for leie av terreng på Hjerkinns/Dovre for perioden 2019-2022 utløp 31.12.2022. Fuglehundklubbenes Forbund (FKF) og Statskog har høsten 2022 inngått en ny 4-års leieavtale som vil gjelde for perioden 2022-2025 på samme grunnlag som tidligere avtale.

Søkers oppfatning er at deres aktivitet utøves på en slik måte at det ikke er til skade for naturmiljøet. Fuglehundprøvene på Dovrefjell har pågått i en årrekke og har lange tradisjoner. De første prøvene fant sted for over 100 år siden, i 1917.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Ut fra presedens kunne denne saken vært behandlet delegert, men i og med nye forskrifter og forvaltningsplanrevisjon er det naturlig at nasjonalparkstyret får saken til behandling.

Verneformål – forskrift

Formålet med **nasjonalparken** er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Videre å ta vare på:

- a) Et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem og naturlig biologisk mangfold med bestander av arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn, naturtyper og geologi.
- b) kalkrike områder med rik fastmark i fjellet, ekstremrike myrer og en unik karplanteflora
- c) elveslettelandskap med kroksjøer, meanderende elv og åpne sandområder
- d) en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta og Knutshø villreinområder
- e) vakre og egenartede landskap
- f) store alpine fjellmassiv omkring Snøhetta
- g) særpregede kvartærgeologiske forekomster
- h) kulturminner, herunder spor etter fangst og beitebruk.

Allmenheten skal kunne oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet med **Hjerkinns landskapsvernområde** med biotopvern er å ta vare på et særegent og identitetsskapende natur- og kulturlandskap med landskapspregende kulturminner av økologisk, kulturell og opplevelsesmessig verdi. Videre å ta vare på:

- a) en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta villreinområde
- b) særlig viktige trekkorridorer og vandringsrom for villreintrekket rundt Snøhettamassivet

- c) et naturområde med et rikt dyre- og planteliv som preger landskapet, herunder kalkrike områder med rik fastmark i fjellet, ekstremrike myrer og en unik karplanteflora
- d) et særpreget og vakkert landskap med kvartærgeologiske forekomster
- e) kulturminner, herunder spor etter fangst og beitebruk.

Allmenheten skal kunne oppleve naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet med **Knutshø landskapsvernområde** er bevaring av høyfjellsområdet med villreinstammen i Knutshø, natur- og kulturlandskap med dyre- og planteliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Forskrift for nasjonalparken

§ 5 Vern av dyrelivet

Dyrelivet er vernet mot «unødvendig forstyrrelse». Det er ikke dispensasjonsadgang.

§ 7.Ferdsel og friluftsliv

«I nasjonalparken må alle ferdes varsomt og på en måte som tar hensyn til vegetasjonen, dyrelivet og kulturminnene.

(...)

Følgende aktiviteter kan bare skje etter tillatelse fra forvaltningsmyndigheten:

- a) *Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet. Forvaltningsplanen skal avklare hva slags ferdsel dette gjelder.*
- b) *Større arrangementer som kan skade naturmiljøet. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplan.*

(...)»

Forskrift for Hjerkin LVO m/ BV

§ 5 om dyrelivet inneholder ikke bestemmelser om forstyrrelse av dyreliv.

§ 7.Ferdsel og friluftsliv

«I landskapsvernområdet må alle ferdes varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

(...)

Følgende aktiviteter kan bare skje etter tillatelse fra forvaltningsmyndigheten:

- a) *organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet. Forvaltningsplanen skal avklare hva slags ferdsel som krever tillatelse.*
- b) *større arrangement.*

(...)»

Forskrift for Knutshø LVO

§ 3, pkt. 4. (Ferdsel), underpkt. 2

«Organisert bruk av landskapsvernområdet til idrettsarrangementer, jaktprøver eller andre større arrangementer må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.»

Forvaltningsplan

Denne nevner ikke fuglehundprøvene annet enn som et bidrag til reiselivet rundt verneområdene. Den faller inn under definisjonen av organisert ferdsel i planen.

Utkast til forvaltningsplan for verneområdeutvidelsen presiserer hundepøver som organisert ferdsel. Den peker på at hundepøverne om høsten kan få tillatelse innenfor bruksområdet (leid areal ligger innenfor dette). Videre mulig konflikt med villreintrekket sør om Kolla og at man bør vurdere å innskrenke området her.

Naturmangfoldloven

§ 48 1. avsnitt jf. § 77 åpner for dispensasjon til tiltak som ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkår må være oppfylt. Det følger imidlertid ikke av dette at dispensasjon skal gis om vilkårene er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnet myndighet spiller inn. Dispensasjonsbestemmelsen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket. Bestemmelsen er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Jf. dok 10, kap. 7.1.

Presedens

Tilsvarende tillatelser er gitt tre ganger for perioden 2011 til 2022. Aktiviteten har pågått i minst 100 år.

Vurdering

Saken er grundig vurdert i tre tidligere behandlinger og vilkårene er justert underveis, begrensingen av omfanget av virksomheten er som tidligere.

Det har ikke kommet fram nye forhold som tilsier endret vurdering, selv om det er klart at om man kun skal ta hensyn til villreinen, bør både hundeprovne og andre aktiviteter i området vike. Det gis likevel kun to års tillatelse, i påvente av ny, revidert forvaltningsplan.

Hundeprovne vil resultere i at ryper skremmes på vingene. Provene er en fritidsaktivitet og forstyrrelsen kan ikke karakteriseres som nødvendig, aktiviteten bryter derfor i utgangspunktet med § 5 i nasjonalparkforskriften. Forstyrrelsen vil være liten og ikke true individers eller bestandens overlevelse og de bør derfor kunne gis dispensasjon etter NML § 48.

Forvalterne har vurdert alternativ løsning for varsling av hvilke prøveterreng som kan brukes i forhold til villreinsens arealbruk. Dagens ordning, der prøveansvarlig den aktuelle helga ringer til oppsynet hver kveld har sine klare svakheter. Ordningen legger opp til et presisjonsnivå som ikke er forenlig med usikkerheten som alltid er til stede rundt villreinsens arealbruk.

For å gjøre ordningen mer oversiktlig og forutsigbar, foreslås en løsning som i større grad baserer seg på "føre var prinsippet". Ordningen baserer seg på at oppsynet innhenter opplysninger i forkant av prøvehelga, samstemmer opplysningene mot værmeldinga (vindretning) og orienterer forvalterne. Med bakgrunn i orienteringen tar forvalterne den endelige beslutningen om hvilke områder som kan brukes/ikke brukes den aktuelle helga. Den endelige beslutningen, som gjelder for hele helga, formidles til prøveansvarlig innen kl 15:00 siste arbeidsdag før prøvene starter.

Denne løsningen innebærer en viss usikkerhet ved at en må avgjøre om et terreng kan brukes inntil 3 dager i forveien. Det vil likevel gis en bedre forutsigbarhet for både forvaltere, oppsyn og prøvearrangør. Målet må være at en slik løsning også gir mindre forstyrrelser for villreinen.

Det vil alltid være en risiko for at villreinen likevel kommer inn i områder som er "frigitt". Da må oppsynet ha mulighet til å gi beskjed til prøveleder om å trekke de aktuelle partiene ut av området. Dette er for så vidt tilsvarende dagens ordning.

Vurderinger i forhold til naturmangfoldlovens §§ 8-12 er gjort tidligere og er uendret (akseptable).

Arkivsaksnummer: 2021/11970-15

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 23.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	15/2023	05.06.2023

Torvuttak - Knutshø LVO - dispensasjon - restaurering av Olabu - gbnr 230/1/173 - Astri Normann - Aslak Kristiansen

Innstilling fra forvalter

Aslak Kristiansen får dispensasjon fra verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde for uttak av torv til takteking av Olabu på følgende vilkår:

- 1 Torvuttaket skal tas innenfor en radius av 100 meter fra Olabu.
- 2 Uttaket på 10 m² skal fordeles på minst to separate arealer, med minst 10 meters avstand.
- 3 Maksimal uttaksdybde skal være 15 cm.
- 4 Objekter av kulturhistorisk verdi skal ikke bli skadet ved uttaket. Dersom en finner kulturminner ifm med tiltak i jorda, skal dette meldes til kulturminnemyndighetene i Innlandet fylkeskommune.
- 5 Tiltaket skal gjennomføres innen 01.10.2026.
- 6 Bilder av uttaksområdene skal sendes Dovrefjell nasjonalparkstyre etter fullført uttak.

Vedtaket er hjemlet i naturmangfoldlovens §48.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Eierne av Olabu i Follidal søker om å få ta torv til takteking av nyrestaurert bu:

Olabu har alltid hatt torvtak, og det vil bryte mot det inntrykket bua er ment å gi om det må benyttes annet materiale til takteking. Bua ligger slik til at det er nødvendig å ta torv innenfor verneområdet, mest sannsynlig nord og nordøst for bua. Vi søker derfor om tillatelse til å ta den mengde torv som er nødvendig for å tekke taket. Torva bør tas innenfor et område ikke lenger fra bua enn at den med rimelighet kan bæres fram. Vi tenker at inngrepet vil bli minst synlig om det tas torv på 4 - 5 steder, men om dere har andre erfaringer, retter vi oss etter det.

Bua har et areal på 12 kvadratmeter, og om vi regner 30 cm overheng på taket rundt det hele, blir det et takareal på knapt 17 kvadratmeter. En del av den torva som fremdeles ligger på taket kan gjenbrukes, så totalt uttak av ny torv bør ikke overskride 10 kvadratmeter, men dette er noe usikkert.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Uttak av torv er et irreversibelt tiltak og skal styrebehandles.

Verneformål – forskrift

Verneforskriften sier ingenting om uttak av torv, det er derfor i utgangspunktet ikke tillatt med slik uttak. Søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens § 48.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen viser kun til søknadsplikt og behandling etter dispensasjonsparagrafen.

Vurdering

Det er søkt om uttak av om lag 10 m² torv. Dette er et lite areal og gjort skånsom, så vil ikke tiltaket innvirke på verneverdiene. Ved å sette vilkår om maksimal uttaksdybde og fordeling av uttaket på to separate areal, så vil virkningen bli svært liten.

Tiltaket løser et rimelig behov for restaureringen av bua.

Det ligger derfor til rette for å gi dispensasjon til uttak av torv til takteking av Olabu.

Arkivsaksnummer: 2019/10940-33

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 24.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	16/2023	05.06.2023

Sak - Hjerkin LVO m/ BV - videreføring av ordning for av og påstiging underveis med Snøheimbussen

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre mener at der ekstra stopp med skyttelbussen kommer i stedet for dispensasjon eller direkte hjemlet bruk av bil, er det å foretrekke at skyttelbussen brukes. Inntil endelig ordning er vedtatt som del av revidert forvaltningsplan, viderefører nasjonalparkstyret retningslinjene fra prøveperioden 2019-2022 for av- og påstigning mellom Hjerkin og Snøheim for skyttelbussen, med noen endringer:

1. Der det ikke er aktuelt å åpne for kjøring med egen bil er det heller ikke aktuelt å tillate ekstra stopp for bussen, med mindre det gir klare fordeler for verneverdiene f.eks. ved å lede trafikk utenom sårbare områder.
2. Tillatelse til av- og påstigning utenfor endestasjonene skal kun gjelde konkrete ferdselsformål som ferdsel til hytter, beitetilsyn, forskning, villttaksering, naturoppsyn, forvaltning og lignende.
3. Bruk av egen bil skal avslås når bussen er et praktisk mulig alternativ.
4. Retningslinjene legges til grunn for delegerte vedtak. Praktisk tilrettelegging delegeres forvalterne.
5. Endelige retningslinjer vedtas som del av revidert forvaltningsplan og dette vedtaket gjelder fram til forvaltningsplanen er godkjent.
6. Vedtaket er hjemlet i forskrift for Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern § 9, 3. ledd e) som gir nasjonalparkstyret ansvar for å gi retningslinjer for skyttelbussen.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Særutskrift – Søknad fra hytteeiere på Einøvlingen om busstopp

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret vedtok i sak 26/2019 24.6.2019 retningslinjer («prinsipper») for å kunne gå av og på skyttelbussen underveis. Forvalter viser til denne saken, som er vedlagt.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Saken er prinsipiell i og med den er vedtatt evaluert nå og bør behandles av styret, selv om det handler om videreføring inntil videre.

Verneformål – forskrift

Se vedlegg 1

Forvaltningsplan

Se vedlegg 1

Naturmangfoldloven

Se vedlegg 1.

Presedens

Se vedlegg 1, i tillegg har da denne ordningen fungert i 4 somre.

Vurdering

Brukerne av ordningen, bussdriver DNT-Oslo og omegn og Statsforvalteren i Innlandet er bedt om å komme med eventuelle merknader, i tillegg har vi statistikk for hyttebrukerne. For hyttebrukerne ved Einøvlingen ser statistikken slik ut:

Bruker													
	Tennfjord		Ekren		Moen		Dovre fjellstyre		Andre		Totalt		
År	Inn	Ut	Inn	Ut	Inn	Ut	Inn	Ut	Inn	Ut	Inn	Ut	
2019	4	4					0	0					
2020	4	3					0	0					
2021	5	4			6	6	1	1					
2022	4	4			4	4	0	0	5	5			
SUM	17	15	0	0	10	10	1	1	5	5	33	31	
												Gjsn	8,25 7,75

Dessverre har ingen hytteeiere rapportert for fjorårets sommer, de ble purret for et par uker siden (anslåtte tall er brukt over).

Statens naturoppsyn og fjelloppsynet oppgir å bruke bussen så sant det er mulig, kan dreie seg om 10-20 turer i løpet av sesongen. Totalt snakker vi altså om 50-60 stopp gjennom sesongen. Bussen kjører om lag 500 tur/retur, altså ekstra «underveisstopp» for å slippe av eller ta på passasjerer i denne ordninga annenhver dag, eller en gang per 20 turer..

Statskog oppgir at de ønsket å bruke bussen i samband med rypetaksering, men busselskapet nektet pga. hundene. Dette er litt underlig, ettersom det selges billetter for hund på bussen i flg. operatøren DNT-OO. Disse gikk da etter veien i stedet (det var ikke søkt om bil).

Daværende fylkesmann var noe skeptisk til ordningen i 2019, men har ikke kommet med merknad nå. Det har heller ikke DNT.

Underveis har det vært noen praktiske kommentarer fra brukerne, men de gjelder ikke retningslinjene.

Forvalter vurderer at ordningen reduserer kjøring med bil på Snøheimvegen, dette er gunstig for verneverdiene. Brukerne oppgir ordningen som nyttig, og det er ikke kommet negative merknader hverken fra disse eller ansvarlig for bussdriften.

Videre er presisert at dispensasjoner gis delegert og at forvalterne avgjør den praktiske ordningen. I og med at ordningen er vellykket, foreslår forvalter å bytte ut «kan» med «skal» i pkt. 3 og legge til når praktisk mulig. Dvs. i første rekke mye bagasje. At man ikke ønsker tilpasse seg busstidene, bør ikke være tilstrekkelig til å få kjøre egen bil.

En endelig fastsetting av ordningen bør være en del av forvaltningsplanen. Ut fra erfaringene fra de fire første sesongene bør det være uten betenkeligheter å videreføre den fram til da. Det vil også gi rom for ytterligere erfaringer og eventuelle justeringer.

Arkivsaksnummer: 2019/10940-2

Saksbehandler: Carl Severin Bjurstedt

Dato: 07.06.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	26/2019	24.06.2019

Søknad fra hytteeiere på Einøvlingen om å få ta skyttelbussen til Svånålegeret – prinsipper for ekstra stopp med bussen

Innstilling fra forvalter

1. Dovrefjell nasjonalparkstyre mener at der ekstra stopp med skyttelbussen kommer i stedet for dispensasjon til å kjøre bil, er det å foretrekke at skyttelbussen brukes.
2. Der det ikke er aktuelt å åpne for kjøring med egen bil er det heller ikke aktuelt å tillate ekstra stopp for bussen, med mindre det gir klare fordeler for verneverdiene f.eks. ved å lede trafikk utenom sårbare områder.
3. Tillatelse etter 1 og 2 skal kun gjelde konkrete ferdselsformål som ferdsel til hytter og konkrete tiltak som beitetilsyn, forskning, vilttaksering, naturoppsyn, forvaltning og lignende. Bruk av egen bil kan avslås når bussen er et alternativ.
4. I første omgang er dette en prøveordning til og med 2022, ordningen evalueres før eventuell videreføring.
Det skal dokumenteres hvor stort bruken av ordningen er.
5. Prinsippene kan legges til grunn for delegerte vedtak.
6. Ut fra 1, 2 og 3. imøtekommer nasjonalparkstyret søknaden fra Ronny Tennfjord m.fl. som for 2019 – 2022 jf. pkt.4. Bussen skal stoppe på vanlig stoppested, som i reinsjakta.
7. Prinsippene og tillatelsen evalueres etter denne perioden, før ordningen og prinsippene eventuelt videreføres.
8. Vedtaket er hjemlet i forskrift for Hjerkinns landskapsvernområde med biotopvern § 9, 3. ledd e) som gir nasjonalparkstyret ansvar for å gi retningslinjer for skyttelbussen.

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 24.06.2019

Behandling i møtet

Forvalter opplyste på spørsmål at dette også vil gjelde Dovre fjellstyres hytte på Einøvlingen, om de søker om det.

Vedtak

Som innstillingen,
- enstemmig.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

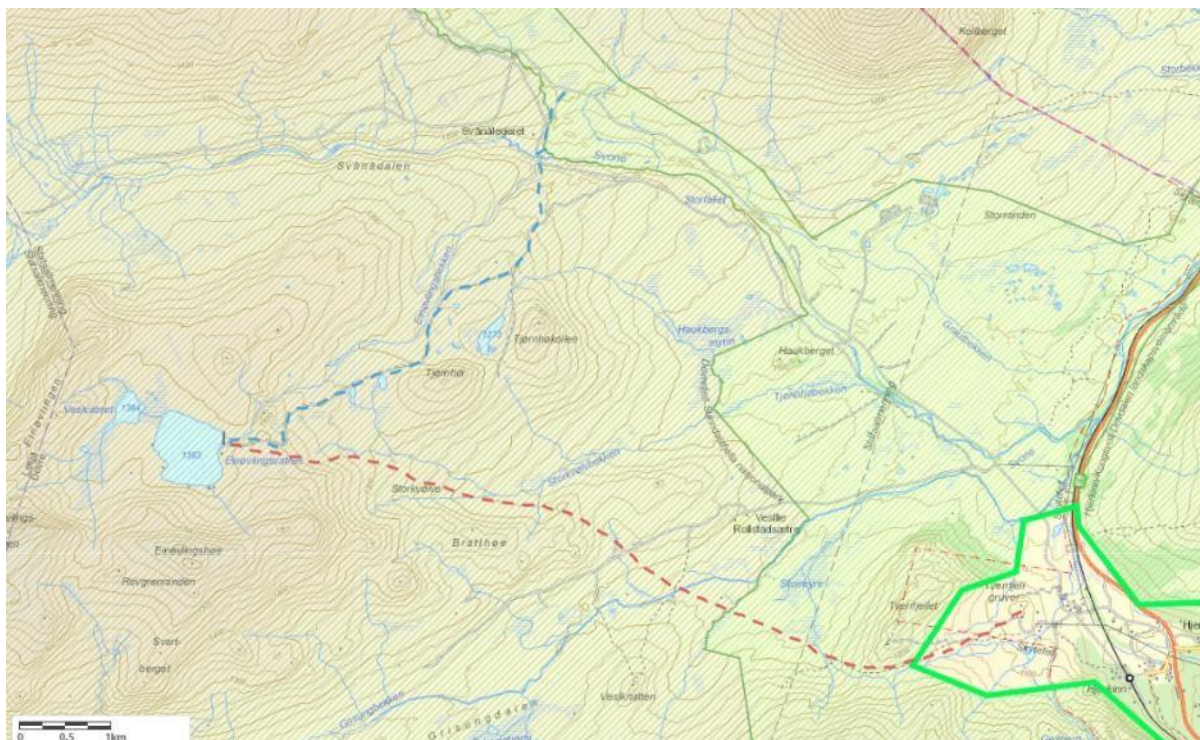
- 1 Søknad - Hjerkin LVO m/ BV - Buss - Bruk av Snøheimbussen fra Hjerkin til Svånålegeret - Ronny Tennfjord

Andre dokumenter i saken

1. Naturmangfoldloven – NML, kap. II om bærekraft og V områdevern - <http://bit.ly/NML-5>
2. Forskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - http://bit.ly/D_S_NPforskr2018
3. Forskrift for Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern - http://bit.ly/forskr_hjerk_LVOBV
4. Utkast til forvaltningsplan nye verneområder i tidligere Hjerkin skytefelt – <http://bit.ly/FVPutk-Hjerk>
5. Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell - <http://bit.ly/FVP-DFj>
6. Rundskriv om forvaltning av verneområder - <http://bit.ly/vernerundskriv>
7. Delegeringsreglement for nasjonalparkstyret - <http://bit.ly/DNPS-DLG-REGL>
8. Horisont Snøhetta, hovedrapporten - <http://bit.ly/HorisontSnøhetta>
9. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.
10. Regler for skyttelbussen til Snøheim 2019 – [lenke...](#)
11. Prop. 1 S (2017–2018) FOR BUDSJETTÅRET 2018 — Utgiftskapittel: 1400–1482 Inntektskapittel: 4400–4471 og 5578 Del 2 Klima- og miljødepartementets budsjett for 2018 – [lenke...](#)

Saksopplysninger

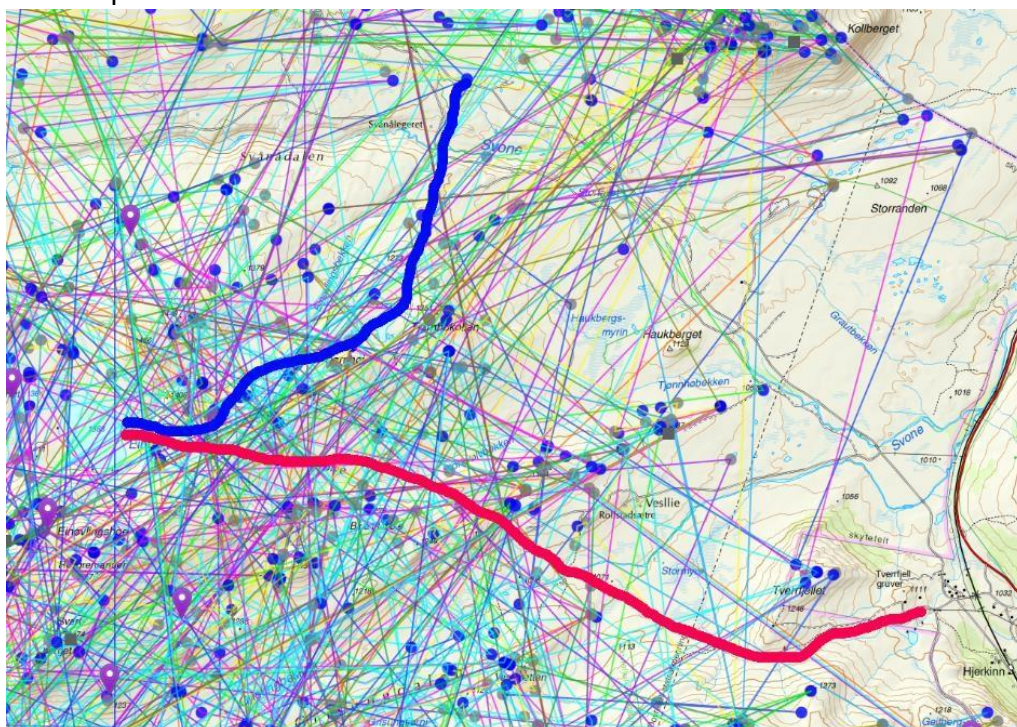
På vegne av seg selv og de to andre private hytteeierne ved Einøvlingsvannet søker Ronny Tennfjord om at de ved besøk på hyttene sine kan få anledning til å gå av og på skyttelbussen til Snøheim ved Svånålegeret. Dette for å forkorte gangavstanden til hyttene. Fra Snøheimvegen ved Svånålegeret er det ca. to timers gange (6,5 km) til Einøvlingen. Alternativet er å gå fra parkeringsplassen til Viewpoint Snøhetta og krysse Grisungdalen og Storkvølv, ca. tre timers gange (ca. 10 km) og noe mer kronglete terreng – ikke sti. Forsvaret vil fjerne nedre del av kjøresporet til Einøvlingen, men i utgangspunktet ikke indre del (fra Tjørnhøi omtrent.) Kart under viser alternativene – blått er det omsøkte alternativ.

I tillegg til lettere adkomst mener søker at omsøkt løsning vil gi mindre konflikt med villrein enn å gå fra Tverrfjellet i den perioden bussen går.

I tillegg til de tre hytteeierne som søker, har Dovre fjellstyre ei bu ved Einøvlingen. Det er tre andre hytter - ei bu ved Haukberget, Svånåleget og oppsynsbua Svånåbu (tidligere Maribu), som ligger i en avstand fra Snøheimvegen som gjør en tilsvarende løsning aktuell.

Kartet nedenfor viser registreringene av satellittmerkede dyr hele forsøksperioden 2010-2018 for bussperioden dvs. 20.6.-20.10.

Nasjonalparkstyret har gitt regler for Snøheimbussen. Den har ikke lov å stoppe for å slippe av eller ta opp passasjerer på Snøheimvegen i verneområdet. Unntaket er i villreinjakta, f.o.m. 20. august – t.o.m. 17. september, og i småviltjakta, bussen kan da stoppe ved avkjøringen til Haukberget og ved Stridåbrua, for å sette av og ta med villreinjegere og småviltjegere. På siste avgang fra Snøheim turisthytte til Hjerkin om kvelden, kan bussen stoppe og ta med villreinjegere og småviltjegere som står langs hele Snøheimvegen.

Det er hjemmel for å tillate kjøring med egen bil for nødvendig transport til hytter og buer, og til nasjonalparkstyret for å gi retningslinjer for bussen (se dokument 10).

DNT Oslo og omegn drifter bussen. De har ikke motforestillinger mot stopp i et begrenset omfang ut fra sine praktiske hensyn (telefon m/ Jan Erik Reiten).

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Saken er prinsipiell og uten presedens og skal derfor behandles av styret.

Verneformål – forskrift

Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på et særegent og identitetsskapende natur- og kulturlandskap med landskapspregende kulturminner av økologisk, kulturell og opplevelsesmessig verdi. Videre å ta vare på:

- a) en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta villreinområde
- b) særlig viktige trekkorridorer og vandringsrom for villreintrekket rundt Snøhettamassivet
- c) et naturområde med et rikt dyre- og planteliv som preger landskapet, herunder kalkrike områder med rik fastmark i fjellet, ekstremrike myrer og en unik karplanteflora
- d) et særpreget og vakkert landskap med kvartærgeologiske forekomster
- e) kulturminner, herunder spor etter fangst og beitebruk.

Allmenheten skal kunne oppleve naturen gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Nasjonalparken har lignende men mer detaljert formål, villreinen er et viktig delformål også her.

Forskriften for landskapsvernområdet § 9, 3. ledd e) åpner for at nasjonalparkstyret kan tillate skyttelbussen «*f.o.m. siste hele helg i juni t.o.m. andre søndag i oktober etter nærmere retningslinjer i forvaltningsplan*» - reglene for skyttelbussen (dok 10) blir å se på som disse retningslinjene.

Samme, pkt. d) gir styret mulighet for å tillate «*nødvendig motorferdsel på Vålåsjøhøvegen og Snøheimvegen for transport av ved, varer og utstyr, materialer til byggearbeid og vedlikehold på buer og hytter etter nærmere retningslinjer i forvaltningsplanen.*»

Forvaltningsplan

Utkast til forvaltningsplan for utvidelsen av verneområdene sier at hytter nær Snøheimvegen kan få inntil to turer/år med bil for nødvendig transport (jf. § 9, 3. ledd d) referert over). Det er ikke angitt hva «nær» Snøheimvegen betyr. Hytter lenger unna må basere seg på snøskuter eller helikopter.

På Einøvlingen har hytteeierne satset på helikopter etter at det ikke lenger ble lov å bruke kjøresporet dit. Kjøresporet (ytte del) skal fjernes når dammen er tømt og demningen fjernet.

Naturmangfoldloven

Alle dispensasjoner må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 jf. § 7. I utgangspunktet er slik vurdering kun nødvendig om en ønsker å gi dispensasjon.

Presedens

Det foreligger ikke presedens her, utover at for kjøresporet til Søndre Snøfjellstjønna har det av Dovrefjellrådet blitt etablert praksis på at hytter inntil 8,5 km fra enden av kjøresporet ligger «*ved Søndre Snøfjellstjønn*».

Andre føringer

Prop. 1 S (2017-2018) (dok. 11)

«*Klima- og miljødepartementet går inn for at Snøheimvegen ikke blir fjerna og tilbakeført naturen, men blir liggjande slik at trafikken inn mot Snøheim framleis kan skje med skyttelbuss, sjå omtale under overskriften «Oppfølging av oppmodningsvedtak» etter omtale av programkategori 12.20 i Del II. Ein viktig føresetnad for dette er at det blir sikra stabil drift av skyttelbuss på vegen i overskudeleg framtid, og at omfanget av anna ferdsle på vegen (til fots og med hundspann, sykkel og bil) haldast lågt for å unngå hindringar for villreintrekket.*»

Vurdering

Retningslinjene for bussen er gitt av nasjonalparkstyret og tillatelse som omsøkt blir i tilfelle en endring av disse retningslinjene – jf. § 9, 3. ledd e). Inntil de er tatt inn i en forvaltningsplan vil disse retningslinjene være å se på som del av en forvaltningsplan.

I og med at spørsmål om å kunne bruke bussen og gå av og på underveis har dukket opp ved andre anledninger og vil dukke opp igjen, kan det være nyttig å ta en prinsipiell drøfting av styrets holdning dette.

§ 9, 3. ledd d) åpner for i et visst omfang (2 turer i flg. utkast til forvaltningsplan dok 4) å tillate kjøring med bil for de som har hytte «nær» veiene. Etter forvalters mening vil det i de tilfeller der det vil bil innvilget tillatelse til å kjøre bil til en destinasjon langs Snøheimvegen, være en mindre belastning på verneverdiene om man isteden kan ta bussen og bli sluppet av og plukket opp underveis. Man vil da slippe biler parkert langs veien. Det later også til å være vanskelig for en del av de som har tillatelse å følge vilkåret om å vente på bussen før utkjøring (ut fra kjørebøker). Å bruke bussen i stedet vil hindre dette.

Begrepet «nær» er problematisk. I utgangspunktet vil forvalter vurdere hytter som ligger nærmere enn de 2,5 km motorferdselsforskriften angir som grense for å kunne få tillatelse til egen snøskuter til egen hytte som «nær» veien. Dette gjelder i tilfelle ei bu ved Haukberget og Svånålegeret. I tillegg har vi hyttene (4 stk.) ved Einøvlingen som ligger ca. 6,5 km fra egnet startpunkt ved vegen og Svånåbu med omtrent samme avstand fra vegen.

Praksis for kjøresporet til Snøfjellstjønna etablert av Dovrefjellrådet aksepterer at hytter nokså langt fra sporet kan nytte det til enden av godkjent kjørespor og gå derfra – den mest fjerntliggende som omfattes av dette, ved Flatbekktjønna, har en gangavstand på 8,5 km. Legges dette til grunn, ligger alle aktuelle hytter «nær» kjøresporet, og vil kunne få lov bil inntil 2 turer /år om eier foretrekker dette framfor vintertransport eller helikopter.

Det kan også være aktuelt å gi tillatelse til bilkjøring i forbindelse med beitetilsyn, forskning, viltforvaltning mv. og dette har vært gjort både før og etter vernet.

Ferdsel til hytter og andre oppdrag med adkomst fra Snøheimvegen der det kan være aktuelt å tillate busstopp i stedet for bil vil være få. Det er snakk om 7 hytter, om man aksepterer hyttene ved Einøvlingen og Svånåbu som «nær Snøheimvegen» ut fra presedens fra kjøresporet til Søndre Snøfjellstjønna. I tillegg 10-20 forskningsturer, samt en håndfull turer i forbindelse med rypetaksering, og beitetilsyn. Videre noen oppsyns- og forvaltningsoppdrag. Med unntak av hyttene ved Einøvlingen, gis tillatelse til bil i dag.

Fylkesmannen er skeptisk til at å la bussen stoppe underveis for av- og påstigning og mener dette vil kunne undergrave skyttelbussordningen. Imidlertid gir ikke Stortinget klare føringer i så måte. Ordet «skyttelbuss» indikerer at den går fram og tilbake mellom to faste punkt, men begrepet brukes både om pendelruter med og uten stopp mellom endepunktene, og Stortinget sier «*inn mot*» og ikke «*inn til*» Snøheim om bussen. Det Stortinget legger vekt på er at bussen skal redusere gang-, sykkel- og biltrafikk langs vegen. Å la bussen stoppe underveis for konkrete formål vil bidra til dette.

Etter forvalters mening vil det være uproblematisk for verneverdiene og biologisk mangfold å la ekstra stopp med bussen erstatte bilkjøring for den aktivitet som er nevnt foran. Selvsagt forutsatt at stopp legges der ferdsel ut i terrenget gjør minst skade.

Det må ikke åpnes for en generell mulighet til å bruke bussen til og fra tur med stopp på vegen. Dette vil i tilfelle lede til økt ferdsel ut fra og ved vegen, i strid med Stortingets forutsetninger og verneverdiene. Ordningen skal bare gjelde ferdsel som uansett vil finne sted og med konkret formål. Det er naturlig at man kan pålegge bruk av buss i stedet for egen bil når det er praktisk mulig.

En ordning som foreslått vil kunne redusere antall kjøretøybevegelser på Snøheimvegen og hindre parkerte biler langs vegen, uten at det leder til økt ferdsel i terrenget. Etter forvalters mening er dette i tråd med Stortingets intensjoner med skyttelbussordningen.

Styret bør derfor vedta en prinsipiell holdning om at det kan tillates stopp for bussen der dette kommer i stedet for bilkjøring og parkering langs veien, samt om det av andre årsaker vil gi bedre resultat for verneverdiene enn annet alternativ. Det siste kan være tilfelle om man leder ferdsel utenom sårbare områder ved å la den starte langs egnet sted langs veien. Dette skal bare gjelde konkrete ferdselsformål som ferdsel til hytter og konkrete tiltak som beitetilsyn, forskning, vilttaksering, naturoppsyn, forvaltning og lignende. Det bør være anledning til å pålegge bruk av buss i stedet for egen bil.

Ut fra motforestillingene bør styret i første omgang gjøre dette som en prøveordning – forslagsvis 4 år. Omfanget av bruk må registreres ved at de som får slik tillatelse, rapporterer bruken. Prinsippene vil om de vedtas, gi grunnlag for delegert behandling.

For hyttene på Einøvlingen vil ikke busstopp erstatte bilkjøring, men komme i tillegg til helikoptertransport. Søknaden begrunnes med at i tillegg til å være kortere, er den kortere ruten fra et eventuelt busstopp i mindre konflikt med villrein enn ruten fra Hjerkin. Ser man på registreringene av villreins bruk i de aktuelle periodene, er det vanskelig å se noen forskjell – reinen bruker områdene rundt begge traseer med tilnærmet samme intensitet i aktuell periode. En kortere rute vil riktignok rent statistisk gi en forholdsmessig mindre forstyrrelse ut fra om sjansen til å treffe villrein er lik og likt fordelt langs begge alternativer. Med den forutsetningen gir bussalternativet ca. 6,5/10 dvs. ca. 2/3 av forstyrrelsesrisikoen i forhold til å gå fra Hjerkin. Mulig er bussalternativet gunstigere enn dette, da man dag i større grad går parallelt med reins bevegelser, mens man fra Tverrfjellet i større grad krysser hovedtrekkretningen, dette kan forventes å redusere sjanse for møte menneske-rein.

Den beskjedne trafikken til hyttene om den går fra Hjerkin forbi yngleplasser for en sensitiv art vil neppe gi vesentlig skade for arten. For aktuell art er biotopødeleggelse og permanent forstyrrelse større trusler enn spredt ferdsel.

Omsøkt ordning vil gi en marginalt mindre effekt for verneverdiene ved ferdsel til hyttene på Einøvlingen. Den vil da heller ikke gi mer negative konsekvenser for biologisk mangfold jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. Ut fra dette finner jeg at søknaden kan imøtekommes. Det kunne vært satt begrensning i antall turer men hyttene har en nokså beskjeden bruk og i evalueringsperioden ser jeg ikke grunn til dette.

Rett utskrift
Hjerkin 26. jun 2019

Carl S. Bjurstedt
elektronisk godkjent uten underskrift

Arkivsaksnummer: 2022/12132-8

Saksbehandler: Gunhild Kirsti Sem

Dato: 30.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	17/2023	05.06.2023

Sak - Klage - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkinn/Kongsvoll/Drivdalen LVO - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - forskning på fjellrype - Høgskolen i Innlandet - Evenstad

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder sitt vedtak i 19/2023.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - HjerkinnKongsvoldDrivdalen LVO - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - forskning på rype - Høgskolen i Innlandet, Evenstad
- 2 MELDINGSTEKST.pdf
- 3 SØKNAD MOTORISERT FERDSEL.pdf
- 4 VEDLEGG KART.pdf
- 5 VILTFONDSØKNAD FJELLRYPE 2022.pdf
- 6 Delegert sak - avslag
- 7 Tilleggsinformasjon vedr. kartlegging fjellrype i Knutshø
- 8 E-post_klage
- 9 Klage på vedtak

Saksopplysninger

I delegert vedtak med saksnr 19/2023 avsto forvalter søknad om tillatelse til motorisert ferdseil med snøskuter i sentrale deler av Knutshø villreinområder som også berører Dovrefjell-Sunndalsfjella NP, Hjerkinn/Kongsvoll/Drivdalen LVO, Knutshø LVO og Flåman

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatrer	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

NR. Hensikten med kjøringen er knyttet til forskning på fjellrype for fangst, merking og peiling av fjellryper.

I søknaden fremgikk det: «*Kjøring vil foregå innenfor Statskog og Folldal fjellstyre sine arealer øst for E6 og nord to Fv.29. Kjøring vil i hovedsak foregå i egnede områder hvor det finnes fjellrype. Hovedperioden for kjøring vil være fra februar til midten av april, men det vil være behov for kjøring i forbindelse med peiling under hele vinterperioden*». Videre står det i tilleggsopplysninger sendt pr epost at «*det vil være aktuelt å drive fangst i 4-5 ulike fangstperioder hvor hver periode er 4-6 dager. Det vil være avhengig av vær og føre når disse periodene gjennomføres. I tillegg er det behov for å peile. Det vil være snakk om 2 dager én gang i måneden*».

«*Fangstområder: Vi kan trekke ut fangstområder som tidligere er beskrevet til å gjelde arealer i Folldal kommune minus områdene vest for Einunndalsvegen fra Dalholen og inn til Fundin. Det vil allikevel være aktuelt med enkeltturer i de andre områdene for å kunne peile ryer. Det vil da kunne organiseres i samarbeid med oppsyn slik at det ikke kommer i konflikt med villrein (spesielt i kalvingsområder)*».

Høgskolen i Innlandet v/ klager, Marius Kjønsgberg, påklager vedtaket 14.04.2023. Klager viser til at Oppdal og Folldal kommuner ikke behandlet søknad etter motorferdsellov da det i «*Forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag*» §3 f) fremgår at motorkjøretøy på vinterføre kan benyttes til nødvendig transport i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser, herunder dyretellinger og liknende registreringer, etter oppdrag fra forskningsinstitusjon. Videre vises det til at fjellrypa er rødlistet i flere land. I Norge var arten på rødlista i perioden 2015 til 2012 som nær truet (NT). Den er nå registrert som livskraftig (LC) i 2021. Mer enn 50 % av den europeiske populasjonen finnes i Norge og er derfor kategorisert som ansvarsart for Norge. Til tross for at den er en populær art å jakte på, er det generelt lite kunnskap om arten, og dagens forvaltning er basert i hovedsak på kunnskap om lirype. Arealene fjellrypa benytter sammenfaller i stor grad med arealer for villrein i Sør-Norge. Sammen med villrein, er fjellrype og lirype av de få herbivore artene som oppholder seg i høyfjellet gjennom hele året. I tillegg til å være en ettertraktet jaktbar art er den også et viktig byttedyr i fjelløkosystemet. Endringer i klima vil med trolig påvirke fjellrypa som lever i et sårbart fjelløkosystem.

Det vises dessuten til at Miljødirektoratet har utpekt fjellrypa som en prioritert art i tilknytning til viltfondets prioriteringer for 2022 og at det er påpekt at kunnskap om fjellrypa er mangelfull.

Klager peker på saksbehandlingens henvisning til «*Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014)*». «§ 48 i Naturmangfoldloven kan bare dispenseres fra dersom tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene og at det i følge rundskrivet må være ved midlertidige eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak.

Det vises til søknad og i tilleggsinformasjon gitt i epost (datert 21.02.23) at det ønskes tett dialog med aktuelle oppsyn for å unngå konflikter med villrein. I tillegg har man for fangst av fjellrype trukket aktiviteten bort fra områder som er mye brukt av villrein (spesielt i kalvingsperioden) etter anbefalinger fra forvalter på telefon. Prosjektet samarbeider med Folldal fjellstyre som i stor grad vil være utøvende i felt. Feltarbeidet vil kunne utføres i sammenheng med andre oppgaver for fjellstyret.

Klager skriver at aktiviteten kan reduseres til 25 dager i løpet av hele vintersesongen, som inkluderer peiling fra skuter. Likevel vil det være noe behov for turer (3) i hele området for å avdekke fjellryper som migrerer til andre områder enn fangstområder i løpet av sesongen. Her er det snakk om faste peilepunkter og vil utføres i tett samarbeid med oppsyn for å finne tidspunkter og kjøreruter som vil ha til hensikt å unngå unødige forstyrrelser for villrein.

Som oppsummering fremhever klager at det er fullt mulig å finne løsninger som både tar hensyn til villrein og samtidig tillater at det gjennomfører forskning som har til formål å øke kunnskapen om andre viktige arter i fjellet, i denne sammenheng fjellrypa.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Klagesaker behandles av nasjonalparkstyret.

Forskrift

Verneformål Dovrefjell-Sunndalsfjella NP

Formålet med **nasjonalparken** er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap og som er uten tyngre naturinngrep. Videre å ta vare på:

- a) Et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem og naturlig biologisk mangfold med bestander av arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn, naturtyper og geologi.
- b) kalkrike områder med rik fastmark i fjellet, ekstremrike myrer og en unik karplanteflora
- c) elveslettelandskap med kroksjøer, meanderende elv og åpne sandområder
- d) en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta og Knutshø villreinområder
- e) vakre og egenartede landskap
- f) store alpine fjellmassiv omkring Snøhetta
- g) særpregede kvartærgeologiske forekomster
- h) kulturminner, herunder spor etter fangst og beitebruk.

Allmenheten skal kunne oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet med Hjerkinns/Kongsvoll/Drivdalen LVO er å bevare for fremtiden til forsknings-, undervisnings- og rekreasjonsformål det egenartede natur- og kulturlandskap i sonen mellom i sonen mellom østre og vestre del av Dovrefjell nasjonalpark og rundt Hjerkinnhø, plantelivet i områdene og det kulturhistoriske miljø omkring Vårstigen og Kongsvoll fjellstue med fjellstuen som forskningsstasjon for botanikk og zoologi.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er bevaring av høyfjellsområdet med villreinstammen i Knutshø, natur- og kulturlandskap med dyre- og planteliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Formålet med Flåman NR er å bevare et særpregede landskap og et naturhistorisk interessant område med viktige kvartærgeologiske formelementer, blant annet terrasser, morener og spylerenner.

Motorferdsel

I Dovrefjell-Sunndalsfjella NP, Knutshø LVO, Flåman NR og Hjerkinns/Drivdalen/Kongsvoll LVO er motorisert ferdsel forbudt, og henholdsvis hjemlet i verneforskriftenes §§ 9 og 5 pkt.1, samt i kap. IV pkt. 3 og kap. I pkt. 6. Motorisert transport i forbindelse med forskning hjemles ikke i disse verneforskriftene.

Forvaltningsplan

Denne nevner ikke motorisert ferdsel i forbindelse med forskning.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon fra verneforskrifter dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

I behandlingen av søknader om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 skal også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 vurderes.

Vurdering

Vurdering av rettslig klageinteresse

Klagen er rettidig.

I henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Klager er part i saken gjennom søknad om tillatelse til motorisert ferdsel på snødekt mark i forbindelse med forskningsprosjekt på fjellrype.

Klagen tas derfor opp til behandling.

Vurdering av klage

Høgskolen i Innlandet påklager vedtaket som er hjemlet i naturmangfoldlovens § 48. Verneforskriftene til berørte verneområder har forbud om motorferdsel, men opplister unntak som det kan gis tillatelse til gjennom søknad. Forskning er ikke nevnt her, og faller derfor under behandling gjennom den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 i naturmangfoldloven. Dispensasjon etter §48 kan gis bare dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Nasjonalparkstyret behandler ikke saker etter motorferdselslovgivning, kun etter verneforskrift/naturmangfoldlov. I denne saken er det kommunene Folldal og Oppdal som har myndighet til å vurdere saken etter motorferdselslovgivningen. Hvorvidt kommunene vurderer at saken faller inn under «*Forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark og på islaget vassdrag (jf. § 3 f)*» eller ei, og om «*motorkjøretøy på vinterføre kan benyttes til nødvendig transport i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser, herunder dyretellinger og liknende registreringer, etter oppdrag fra forskningsinstitusjon*», er ikke relevant i denne sammenhengen.

Klager viser til at det vil gå an å redusere omfanget av feltdager i området til 25 fra 40 dager. Disse dagene vil bli fordelt utover noen perioder i løpet av vinteren, fra tidlig vinter til seinvinter (april). Forvalter har i behandling av saken påpekt at omfanget av kjøringen ville blitt stor over et større område, ikke minst i perioder av vinteren som er ytterst sårbare for villrein, nemlig kalvingsperioden. Forvalter utfordret søker på om arbeidet lot seg gjennomføre dersom arealet som utgjør kalvings- og oppvekstområder ble tatt ut av arbeidsområdet. Da ville kun marginale områder i øst bli igjen. Dette imøtekommes delvis da vi leser av klagen at det likevel være noe behov for å kjøre inn i de mest sårbare områdene for å peile fjellryper.

Kvalitetsnormen for villrein som ble vedtatt 2022 og klassifiseringen av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnormen som ble publisert i 2022, konkluderte med at Knutshø ikke innfridde de målene som ble satt i normen. Knutshø kom ut med dårlig tilstand (rødt). I kjølvannet av dette har det blitt igangsatt tiltaksplanarbeid for villrein i de områdene som kom ut rødt i kvalitetsnormen. Hensikten med tiltaksplanarbeidet er å skissere tiltak som skal gjennomføres for å løfte villreinområdet ut av dårlig tilstand. Motorferdsel er et av temaene som blir sett på. I tillegg jobber Dovrefjell nasjonalparkstyre med å revidere forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell (eksisterende er fra 2006). Et av temaene som også vil bli sett på her er motorferdsel. Forvaltningsplanarbeidet og arbeidet med tiltaksplaner for villrein blir sett i sammenheng. Tiltak er nødvendig for å bedre situasjonen for villreinen i våre områder. Justeringer hva angår regimet knyttet til motorisert ferdsel kan med andre ord bli nødvendig.

Dovrefjell nasjonalparkstyre forvalter våre områder ut i fra de formål som er satt i verneforskriftene. I nasjonalparken og i Knutshø LVO, som vil bli berørt av forskningsarbeidet, er villreinen hovedverneformålet. Rammene i verneforskrift, naturmangfoldlov og revidert forvaltningsplan sikrer at vernehensynene ivaretas.

Klager mener det er fullt mulig å finne løsninger som ivaretar hensyn til både villrein og forskning knyttet til fjelltype i disse områdene. Vi har merket oss at både Knutshø villreinutvalg og Villreinnemnda i Snøhetta og Knutshø villreinområder er skeptiske til denne typen aktivitet i Knutshø villreinområde, og anbefaler at man ser på alternative områder. Nemnda skrev at *«ut i fra tilstanden til reinen i Knutshø, før-var-vurderinger, og foreliggende registreringer av reinens bruk av arealene, mener nemnda at det ikke bør tillates bruk av snøskuter i forbindelse med prosjektet innenfor villreinområdet»*. Tross nedjusteringer av omfang mener forvalter at forstyrrelsen vil være av en såpass karakter som vil påvirke villreinhensyn i negativ retning og mener at det derfor ikke bør gis dispensasjon fra naturmangfoldlovens § 48.

Forvalter kan ikke se at det foreligger vesentlige grunner til å omgjøre vedtaket og anbefaler at klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Dovrefjell nasjonalparkstyre
Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Vår ref.	Løpenr.	Arkivkode	Saksbehandler	Deres ref.	Dato:
22/711-2	5808/22	K01	Synnøve Steien Bakken		02.12.2022

**OVERSENDELSE AV SØKNAD OM TILLATELSE TIL MOTORFERDSEL I
UTMARK I TILKNYTNING TIL FORSKNING PÅ FJELLRYPE - TIL
BEHANDLING**

Vedlagt søknad med vedlegg fra Høgskolen i Innlandet, Evenstad, v/Marius Kjøsberg.
Det søkes om tillatelse til motorisert ferdsel med snøskuter i forbindelse med
forskningsprosjekt på fjellrype.

Med hilsen

Synnøve Steien Bakken
fagkonsulent

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi:
Høgskolen i Innlandet Anne Evenstads veg 80 2480 KOPPANG
Dovre Kommune Kongsvegen 4 2662 DOVRE
Oppdal Kommune Inge Krokanns veg 2 7340 OPPDAL

Vedlegg:
SØKNAD MOTORISERT FERDSEL
MELDINGSTEKST
VILTFONDSØKNAD FJELLRYPE 2022.PDF
VEDLEGG KART.PDF

Fra: Marius Kjønberg <marius.kjonsberg@inn.no>
Sendt: onsdag 30. november 2022 13:26
Til: Postmottak Folldal
Emne: Søknad motorisert ferdsel
Vedlegg: Søknad motorferdsel Folldal.pdf; Viltfondsøknad Fjellrype 2022.pdf; Vedlegg Kart.pdf

Hei

Etter samtale med Nasjonalparkforvalter Bernhard Svendsgard angående søknad om motorisert ferdsel i tilknytning til et forskningsprosjekt sender jeg over søknaden til dere i Folldal kommune.

Mvh

Marius Kjønberg

Best regards

Marius Kjønberg

PhD Candidate in Applied Ecology

Department of Forestry and Wildlife Management

Faculty of Applied Ecology, Agricultural Sciences and Biotechnology

Telephone + 47 62 54 16 19 - Mobile + 47 909 19 903

SØKNADSSKJEMA

Skrives ut, fylles ut for hånd, sendes inn som brev eller skannes og sendes som epost.
Les først [veiledning for utfylling...](#)

Motorferdsel i utmark

For kommunene Oppdal, Tynset, Folldal, Dovre, Lesja, Rauma, Nesset, Sunndal
NB! Skjemaet må fylles ut nøyaktig. Ved mangelfull utfylling vil skjemaet bli returnert.

A) Søkers navn:	B) Søkers adresse:	C) Søkers telefonr:
Høgskolen i Innlandet	Anne Evenstads veg 80 2480 Koppang	90919903
C3) Tidligere referanse		C2) Søkers epostadresse
		marius.kjonsberg@inn.no

D) Jeg vil med dette søke om

- ☒ Tillatelse til selv å foreta transport i henhold til opplysninger gitt nedenfor
☐ Tillatelse til å benytte leiekjører i henhold til opplysninger gitt nedenfor
☐ Tillatelse til å benytte fly/helikopter i henhold til opplysninger gitt nedenfor

(Tillatelse til å drive leiekjøring, dvs. ta på seg transportoppdrag for andre kan normalt kun søkes etter særskilt utlysning i kommunen, og ikke på dette skjema).

For perioden: Fra dato - til dato: _____ - _____ - Eller vinter ☒ sommer ☐

For året / årene: 2023, -24, -25

For kurante formål som går igjen over flere år, kan tillatelse gis for flere år, vanligvis fire (Oppdal fem) år.

E) Skal kjøring foregå innenfor ett eller flere verneområder?

- ☐ Nei ☒ Ja, oppgi hvilket eller hvilke (se f.eks kart på naturbase.no):

Dovre fjell og Sunndalsfjella nasjonalpark, Hjerkin/Kongsvold/Drivdalen
landskapsvernområde, Knutshø landskapsvernområde og Floman naturreservat.

F) Søknaden gjelder bruk av (sett t kryss)

☐ Snøscooter med reg. nr. <u>FB5862</u>	☐ Godkjent leiekjører, - i hvilken kommune?
☐ Bil med reg. nr. _____	_____
☐ Traktor med reg. nr. _____	☐ Fly, oppgi helst selskap:
☐ ATV med reg. nr. _____	_____
☐ Motorbåt	☐ Helikopter, oppgi helst selskap:

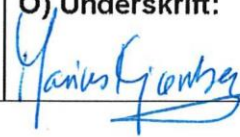
☐ Annet, oppgi hva, og evt. reg. nr.: <u>HH3646 (kan være aktuelt med andre kjøretøy)</u>	

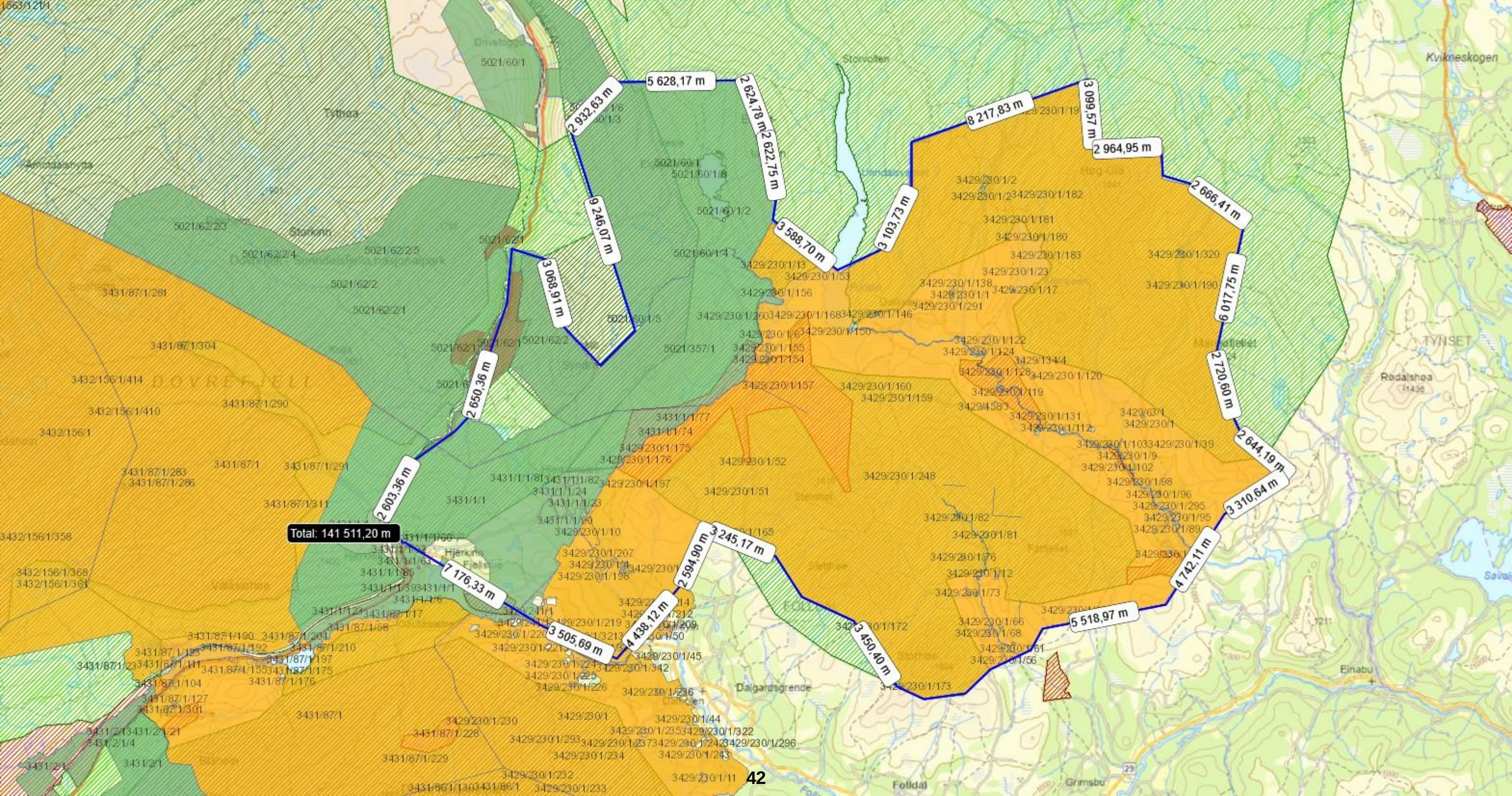
G) Fører av kjøretøy/motorbåt (hvis ikke leiekjører / flyselskap):

(oppgi navn på inntil 3 personer – om søker er av disse kan det oppgis inntil 2 i tillegg)

☒ Søker?

Fører av kjøretøy vil variere.

H) Søknaden gjelder transport av (MÅ oppgis)		
☐ Ved/brensel, oppgi mengde: _____ ☐ Tyngre utstyr, oppgi hva: _____ ☐ Materialer for nybygg, tilbygg, restaurering, oppgi hva, og mengde: _____ ☐ Proviant, oppgi mengde: _____	☐ Funksjonshemmet, legg ved legeattest på eget skjema... <i>Funksjonshemning er ikke dispensasjonsgrunn i verneområder</i> ☐ Saltstein, oppgi mengde i kg: _____ ☒ Annet, oppgi hva og mengde: <u>Forskning</u> Oppgi anslått behov for antall turer per år: _____ Ved søknad om å få drive leiekjøring for andre oppgis ikke mengder / antall turer Ved liten plass – sett et tall og vis til felt L) eller eget ark	
I) Søknaden gjelder transport til (MÅ oppgis)		
Gateadresse for hytte/bu/seter, om det finnes: _____ Eventuelt gnr./bnr./fnr.: _____ ☐ Seter med tradisjonell drift eller som brukes for slipp/sanking/tilsyn dyr på utmarksbeite	☐ Hytte / annet frittdshus ☐ Seter som leies ut ☐ Seter som eier benytter til fritidsformål ☐ Plasser for utlegging av saltstein ☐ I utmarksnæring (spesifiser i L) ☒ Annet (spesifiser i L)	
J) Transporten er planlagt etter følgende kjørerute (MÅ fylles ut, evt kartvedlegg):		
Beskriv kjørerute (evt. start/landingsplass, vann el for fly/helikopter og motorbåt) her – bruk stedsnavn fra kart 1:50 000 eller www.norgeskart.no . Legg gjerne ved kartutsnitt med inntegnet kjørerute (tegn f.eks. i naturbase.no og ta skjermdump). Mål skal angis entydig – adresse / matrikelnr / koordinat. Søknad uten entydig kjørerute og mål blir returnert. Mål må oppgis entydig - med koordinat / gyldig matrikelnr. / adresse. Kjøring vil foregå innenfor Statskog og Folldal fjellstyre sine arealer øst for E6 og nord to Fv.29. Kjøring vil i hovedsak foregå i egnede områder hvor det finnes fjellryper. Hovedperioden for kjøring vil være fra februar til midten av april, men det vil være behov for kjøring i forbindelse med peiling under hele vinterperioden.		
K) Hvilken kommune eller kommuner skal transporten foregå i		
Startkommune: <u>Folldal</u> (skjema sendes hit) Øvrige kommuner: Dovre og Oppdal		
L) Utfyllende opplysninger		
Her fyller du inn opplysninger du mener er viktig for å behandle søknaden, men som det ikke er plass til ovenfor. Ved søknad om tillatelse til å drive leiekjøring gir du her opplysninger om hva slags utstyr du disponerer. Bruk et eget ark Kjøringen er i tilknytning til forskning på fjellryper. Prosjektet er finansiert av Miljødirektoratets viltfond. Hensikten med kjøring er fangst, merking og peiling av fjellryper. Vedlagt ligger en kort beskrivelse av prosjektet. Det vil bli ettersendt bekreftelse fra Folldal Fjellstyre og Statskog for tillatelse til å bruke deres arealer.		
M) Sted:		
Blæstad/Evenstad		
N) Dato:		
30.11.2022		
O) Underskrift:		
 Marius Kjøsberg		

Organisasjonsnummer: 918108467

Foretaksnavn HØGSKOLEN I INNLANDET

Kontonummer: 7694 05 00660 **verifisert**

Adresse: Kongsvegen 655, 2344 ILSENG

E-postadresse: marius.kjonsberg@inn.no

Kontaktperson

Navn: Marius Kjøsberg

Telefonnummer: 90919903

E-postadresse: marius.kjonsberg@inn.no

Utfyller

Navn: Marius Kjøsberg

Mottaker: Miljødirektoratet

SØKNAD

REFERANSEN.R.: 22S4A0BB

Fjellryper

Fylke(r) hvor tiltaket skal gjennomføres:

Varighet: 01.07.2022 - 30.06.2023

Beskrivelse av tiltaket:

I likhet med lirypa er fjellrypa også populær blant mange jegere. Men til tross for å være en art som årlig høstes til glede for mange er det relativt lite kunnskap vi har om denne arten i forhold til f.eks. lirypa. Årlig høstes det i Norge ca. 60 000 fjellryper og i løpet av det siste 10-året har ca. 35% av alle felte ryper i Norge vært en fjellrype (ssb.no). I Sverige er tilsvarende tall årlig høsting mellom 10-20%.

Det er å anta at fjellrypa vil være sårbar for klimaendringer. Når polare og alpine områder får økt temperatur vil dette kunne få konsekvenser for fjellrypas leveområder. I mange land er arten på rødlista med en nedadgående trend. Spesielt i mange av de mellemeuropeiske landene er det i tillegg til klimaendringer utfordringer knyttet til utvikling av skidestinasjoner med tap av habitat og forstyrrelser. Selv om det ikke er like tett mellom skidestinasjonene her hjemme så er det kanskje endringen i klima som vil forårsake konsekvenser fremover, hvor kanskje trusselen for fjellrypa vil være at potensielle rovdyr øker sin utbredelse. Til tross for at det er uttrykt behov for økt kunnskap om fjellrypa er det få undersøkelser. Forvaltningen er i stor grad knyttet til forvaltningen av lirype når det gjelder overvåkning og høstingsstrategier.

I mange av områder hvor det gjennomføres taksering registreres både lirype og fjellrype. I Sverige er takseringslinjene i flere områder forlenget oppover i terrenget for også å dekke mer av fjellrypehabitatet. I tillegg til lirypeestimer utarbeides det derfor egne estimer for fjellrype. Disse viser en negativ utvikling i voksentettheten av fjellrype i de sørlige områdene, samtidig er produksjonsestimatene stabile og sammenlignbare med lirypa. Det kan derfor se ut til at det er noen som skjer med de voksne fjellrypene i de sørlige områdene. I tillegg viser foreløpige analyser at i år med høye tettheter av lirype at man finner en mindre andel fjellryper i de samme områdene og omvendt. Dette kan være en indikasjon på konkurranse mellom de to artene og dermed begrensende i forhold til å dele felles ressurser. En slik konkurranse mellom

li- og fjellryper kan dermed også ha innvirkning på forvaltning og høstingsstrategier.

Vi på Høgskolen i Innlandet startet i 2021 et fjellryperprosjekt i samarbeid med NINA, Svenska Jägarförbundet, Eric Ringaby og Dr. Rolf Brittas. Det er finansiert fra Naturvårdsverkets viltfondsmidler i Sverige og skal i de neste årene undersøke overvåkningsmetoder, ulike datakilder, overlevelse, hekkesuksess, habitat og konkurranse mellom li- og fjellryper. Til dette arbeidet skal vi benytte eksisterende data fra Norge og Sverige fra henholdsvis rypetakseringene som foregår på høsten samt TOV-E og Häckfågletaxeringen. I tillegg fanger og merker fjellryper med GPS-sendere for å observere relativt finskala bevegelser. Data vil bli brukt til å analysere overlevelse, hekkesuksess og habitatvalg, og til å evaluere og forbedre overvåkningsmetoder for fjellryper.

Dette prosjektet vil være en del av et pågående forskningsprosjekt for å forbedre tilgjengelige verktøy for å forutsi de langsiktige konsekvensene av forvaltningsbeslutninger på fjellryper. Vi vil bruke moderne telemetrimetoder for å estimere overlevelsesrater på fjellryper og for å vurdere om overvåkningsdesign og bruk av demografiske data for å evaluere om det er behov for en mer artsspesifikk overvåking og forvaltning av fjellryper. Vi vil måle overlevelsesrater og dødelighetsårsaker på voksen og ung fjellryper og vurdere mengde og kvalitet på sesonghabitat. Med bakgrunn i tidligere studier av fjellryper så har disse gitt indikasjon på at de bruker svært store arealer. Det er derfor av interesse å kunne merke fugler i et større område. Vi ønsker derfor å søke om midler til å gjennomføre feltarbeid for å merke fjellryper i østlige områdene i Sør-Norge.

Tiltakskarakter: Nasjonal

Søkerkategori: Forskningsinstitusjon

Tiltakstype: FOU

Artsgruppe: Hønsefugler

Art: Fjellryper

Budsjett

Kostnader	Beløp
20 GPS Sendere (Ornitela 10g) inkl. merkeutstyr	300 000
Leie av snøscooter til felarbeid inkl. drivstoff	30 000
Overnatting (3 uker)	15 000
Transport	15 000
Arbeidstid	120 000
Sum kostnader	480 000

Finansiering	Beløp
Samlet kostnad	480 000
- Egne midler	0
- Andre offentlige tilskudd	0

- Annen finansiering	0
Omsøkt tilskudd	480 000

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt? Ja

På hvilken måte?

Med mindre tilskudd vil antall fugler som merkes måtte reduseres.

Minste tilskuddssum for gjennomføring: 380 000

Eventuelle merknader:

Ikke utfyllt

Vedlegg

Ingen vedlegg

 Marius Kjøsberg for HØGSKOLEN I INNLANDET

Levert 15.01.2022

Marius Kjøsberg
Anne Evenstadsveg 80
2480 KOPPANG

Saksbehandler: Gunhild Kirsti Sem

Vår ref: 2022/12132 - 2 (432.3)

Deres ref:

Dato 24.03.2023

Delegert vedtak Dovrefjell nasjonalparkstyret - delegerte saker - nr. 19/2023

Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfj. NP - Hjerkinn/Drivdalen/Kongsvoll LVO - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - forskning på rype - Høgskolen i Innlandet, Evenstad

Vedtak:

Søknad fra Høgskolen i Innlandet v/Marius Kjøsberg om tillatelse til motorisert ferdsel med snøskuter i sentrale deler av villreinområdet avslås. For begrunnelse, se kapittel «Vurderinger»

Vedtaket er gjort etter det regelverk som er beskrevet under overskriften «Hjemmelsgrunnlag» nedenfor.

Om det er nødvendig for å ivareta verdiene regelverket skal ivareta eller ved mislighold av vilkår i kjørebeviset kan nasjonalparkstyret gjøre om (evt. trekke inn) tillatelsen av eget tiltak etter naturmangfoldloven § 67, jf. forvaltningsloven § 35.

Dokumenter i saken

1. Søknad mottatt 09.12.2022 med tilleggsopplysninger oversendt 21.02.2023
2. Forskrift for [Dovrefjell-Sunndalsfjella NP...](#)
3. Forskrift for [Knutshø LVO...](#)
4. Forskrift for [Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn LVO...](#)
5. [Utkast til forvaltningsplan...](#) nye verneområder i tidligere Hjerkinn skytefelt
6. [Kgl.res. 20.4.2018...](#) om utvidelse av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark m.m.
7. [Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell...](#)
8. Rundskriv om [forvaltning av verneområder...](#)
9. Oppfølging av [ulovlige forhold i verneområder M-617...](#)
10. [Kulturminner i områder vernet etter naturmangfoldloven M-420...](#)
11. [Delegeringsreglement for Dovrefjell nasjonalparkstyret ...](#)
12. [Horisont Snøhetta, hovedrapporten...](#)
13. [Villreinens arealbruk i Knutshø...](#)

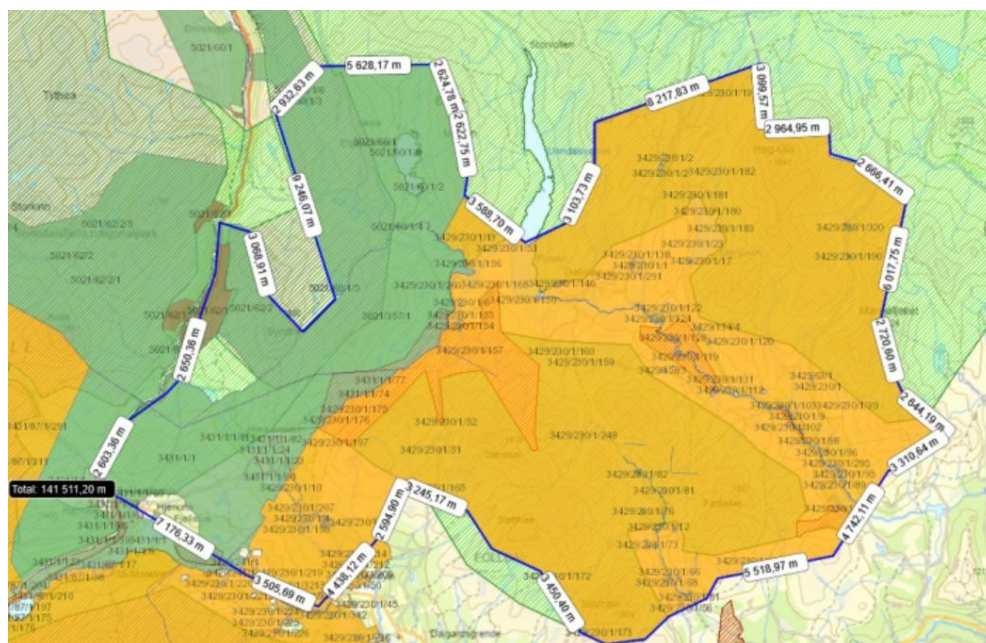
14. [Villreinens vinterbruk av Knutshø...](#)
15. [NINA Rapport 2126: Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022.](#)
16. Artskart.no, Naturbase, Miljødirektoratets base over sensitive arter.

Saksopplysninger:

Det søkes om motorisert ferdsel med snøskuter i sentrale deler av Knutshø villreinområde, i deler av Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Knutshø landskapsvernområde, Hjerkin/Drivdalen/Kongsvoll landskapsvernområder og i Flåman NR. Den motoriserte ferdselen er knyttet til forskning på fjellryper. Hensikten med kjøringen er fangst, merking og peiling av fjellryper.

I søknaden fremgår det: «Kjøring vil foregå innenfor Statskog og Folldal fjellstyre sine arealer øst for E6 og nord to Fv.29. Kjøring vil i hovedsak foregå i egnede områder hvor det finnes fjellryper. Hovedperioden for kjøring vil være fra februar til midten av april, men det vil være behov for kjøring i forbindelse med peiling under hele vinterperioden». Videre står det i tilleggspplysninger sendt pr epost at «det vil være aktuelt å drive fangst i 4-5 ulike fangstperioder hvor hver periode er 4-6 dager. Det vil være avhengig av vær og føre når disse periodene gjennomføres. I tillegg er det behov for å peile. Det vil være snakk om 2 dager i en gang i måneden.

Fangstområder: Vi kan trekke ut fangstområder som tidligere er beskrevet til å gjelde arealer i Folldal kommune minus områdene vest for Einunndalsvegen fra Dalholen og inn til Fundin. Det vil allikevel være aktuelt med enkeltturer i de andre områdene for å kunne peile ryper. Det vil da kunne organiseres i samarbeid med oppsyn slik at det ikke kommer i konflikt med villrein (spesielt i kalvingsområder)».

Figur 1. Kart som viser hvor kartleggingen ønskes gjennomført

Det er skissert tre ulike fangstmetoder, hvorav to av disse er aktuelt vinterstid og er avhengig av motorisert ferdsel for å gjennomføres. Den siste gjennomføres sommer/høst. Vintefangst gjennomføres på to måter: Fangst med håv om natten gjennomføres med snøskuter i mørket. Ved

hjelpe av sterke hodelykter blendes fuglene om natten og i løpet av den korte tiden de er paralyisert fanges de med håv. I tillegg er det fangst om vinteren med modifisert tomahawk-bur: burene som brukes til fangst ble utviklet under tidligere forskningsprosjekter for fangst av li- og fjellrype. Det bygges en fangstlinje som består av bjørk og 2-4 bur. Buret er laget av metallnetting med 5 * 5 cm maskevidde. Buret har ingen bunn slik at rypene som blir fanget i buret skal ha mulighet til å grave seg ned i snøen. Alle bur røktes morgen og kveld og det benyttes viltkamera med sms-varslings i områder med dekning. Burene er foret med kvister av bjørk og rakler. Fuglene tas ut av burene, veies, måles, monteres med senderen ved hjelp av en ring rundt halsen (VHF) eller ryggsekkmontering (GPS). Ved røkting av burene er vår erfaring at fuglene blir mindre stresset dersom man har motoren på snøskuteren i gang når fuglene tas ut av burene og under merking.

Nasjonalparkstyret sendte saken til Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø og Knutshø villreinutvalg den 15.02.2023 pr epost. Under følger deres uttalelser til saken:

Uttalelse fra Villreinnemnda for Knutshø, datert 10.03.23

Det er grunn til å anta at de skisserte aktivitetene vil kunne forstyrre rein. Utover seinvinteren er reinen særlig sårbar, og det vurderes som uheldig med forstyrrelser. Den røde streken i figuren under avgrensar hvor det er registrert mest aktivitet av rein i månedene februar, mars og april for årene 2010-2022. Ut fra tilstanden til reinen i Knutshø, føre var vurderinger, og foreliggende registreringer av reinens bruk av arealene, mener nemnda at det ikke bør tillates bruk av snøskuter i forbindelse med prosjektet innenfor villreinområdet.

Epost fra Knutshø villreinutvalg, datert 03.03.23

Villreinutvalget ser det som uheldig at det blir såpass stort omfang av motorferdsel og anbefaler å finne et område som ikke kommer i konflikt med villrein.

Hjemmelsgrunnlag

Forskrift

Verneformål Dovrefjell-Sunndalsfjella NP

Formålet er videre å ta vare på:

- a. et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige biologiske mangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper og geologi. Området utgjør et stort og tilnærmet intakt høgfjellsøkosystem der arter som villrein, jerv, fjellrev, kongeørn og ravn har en nøkkelrolle
- d. en viktig del av leveområdet til villreinen i Snøhetta og Knutshø villreinområder

Verneformål Knutshø LVO

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

Verneformål Hjerkin/Drivdalen/Kongsvoll LVO

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare for fremtiden til forsknings-, undervisnings- og rekreasjonsformål det egenartede natur- og kulturlandskap i sonen mellom i sonen mellom østre og vestre del av Dovrefjell nasjonalpark og rundt Hjerkinnhø, plantelivet i områdene og det

kulturhistoriske miljø omkring Vårstigen og Kongsvoll fjellstue med fjellstuen som forskningsstasjon for botanikk og zoologi.

Verneformål Flåman NR

Formålet med fredningen er å bevare et særpreget landskap og et naturhistorisk interessant område med viktige kvartærgeologiske formelementer, blant annet terrasser, morener og spylerenner.

Motorferdse

Verneforskriftene for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark, Knutshø landskapsvernområde, Flåman naturreservat og Hjerkin/Drivdalen/Kongsvoll landskapsvernområde er motorisert ferdsel forbudt hjemlet i henholdsvis §§ 9 og 5.1, samt i kap. IV pkt. 3 og kap. I pkt. 6. Motorisert transport i forbindelse med forskning hjemles ikke i disse verneforskriftene.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens § 48 åpner for at det kan gis dispensasjon fra verneforskrifter dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger av forarbeidene til naturmangfoldloven at den generelle dispensasjonsbestemmelsen i § 48 ikke kan anvendes for å utvide den rammen som er trukket opp i vernevedtaket. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

I behandlingen av søknader om dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 skal også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 vurderes

Vedtaksmyndighet

Ut fra delegeringsreglementet til nasjonalparkstyret kan denne saken avgjøres av nasjonalparkforvalter.

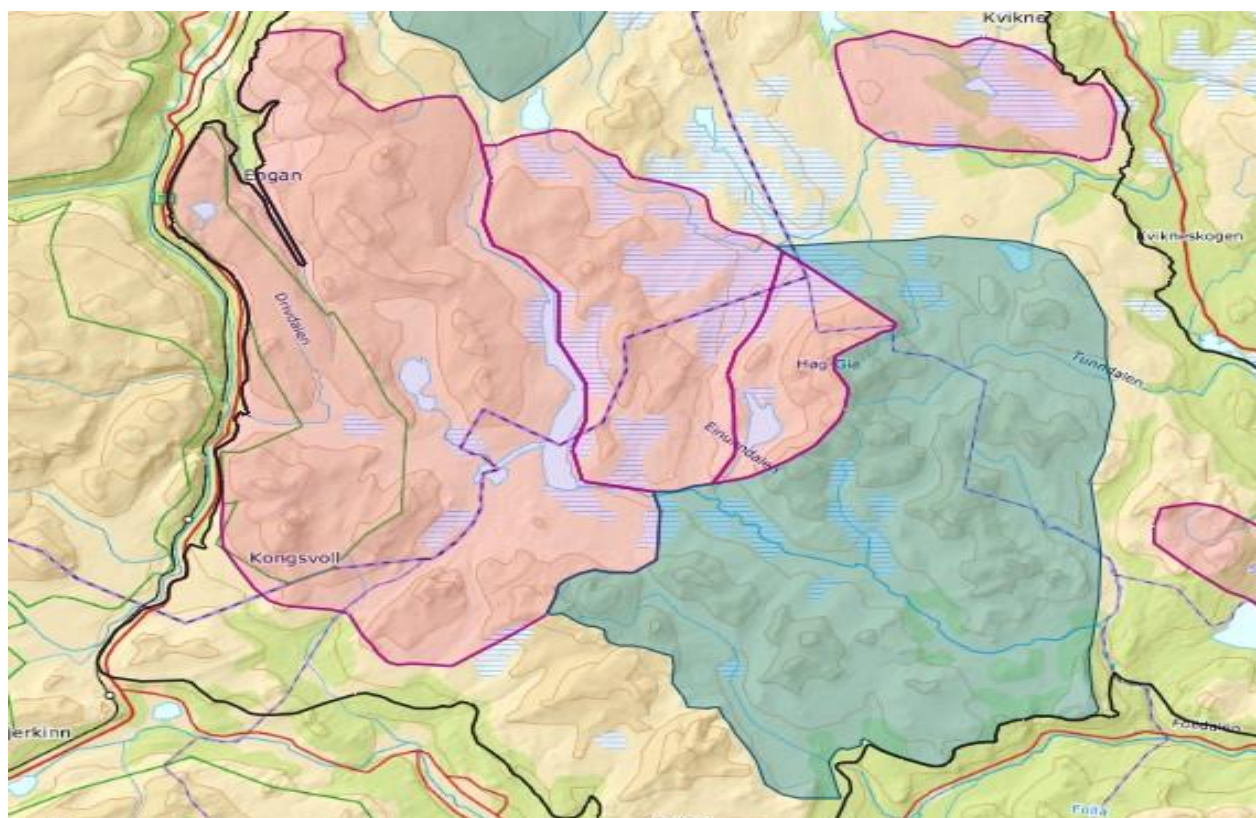
Vurderinger

Det kommer frem av søknaden at kartleggingsarbeidet vil medføre et relativt stort omfang av kjøring med snøskuter, ca. 40 dager innenfor oppgitt periode fra februar til medio april, men også behov for peiling under hele vinterperioden. Nasjonalparkstyret har vurdert saken nøye, og det er ingen tvil om at intensjonen bak arbeidet/kartleggingen er god og at arbeidet vil bidra til viktig kunnskap om fjellrypa som art og forvaltningen av denne. Utfordringen med arbeidet er at omfanget av og tidspunktet for snøskuterkjøringen vil komme i konflikt med et viktig og sårbart villreinområde. Hovedverneformålet i nasjonalparken og i Knutshø landskapsvernområdet er å ivareta leveområdene til villreinen i Knutshø. Nasjonalparkstyret må altså gjøre sine vurderinger opp mot verneformål i verneforskriftene og § 48 i naturmangfoldloven.

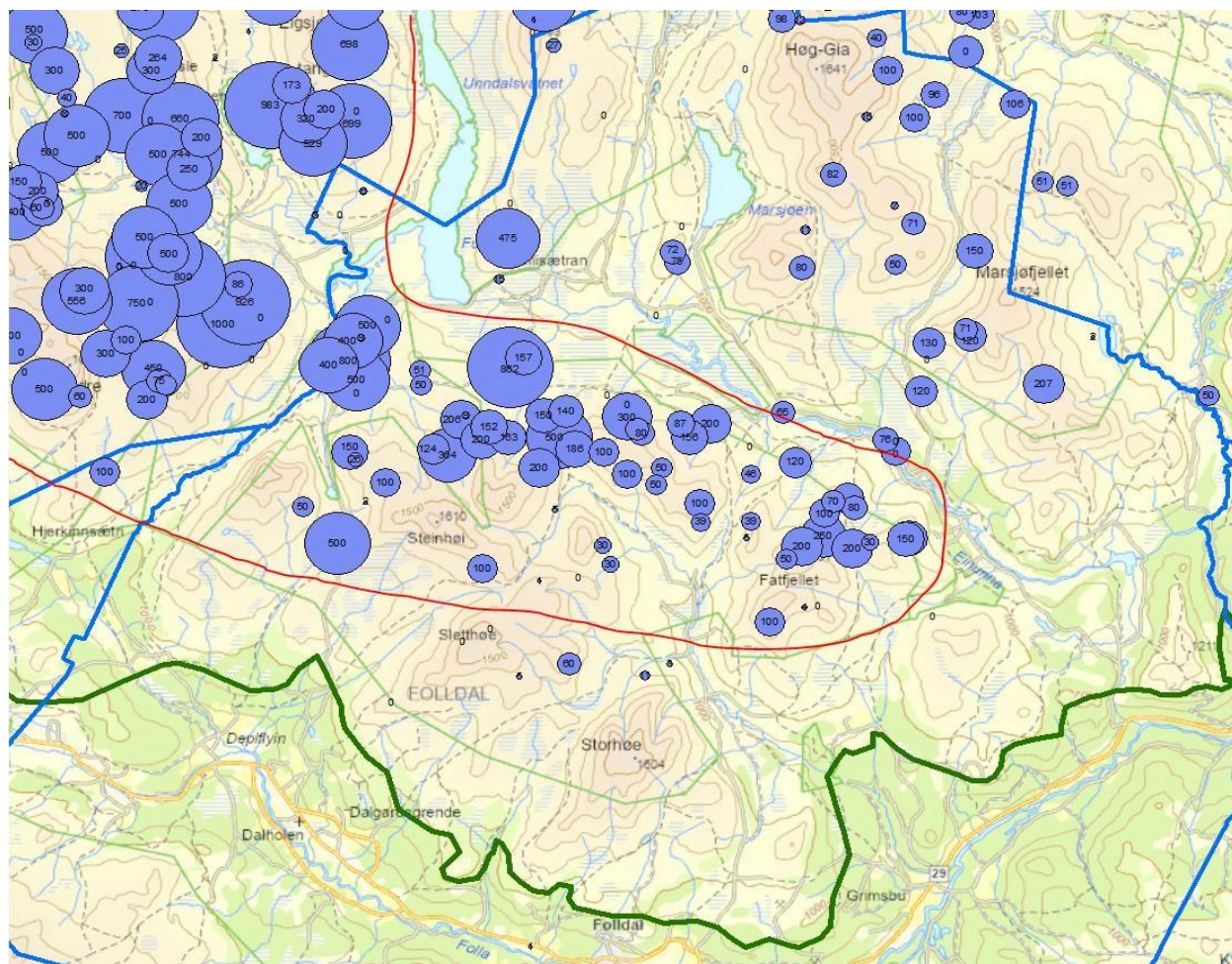
Kvalitetsnorm

Kvalitetsnorm for villrein ble vedtatt sommeren 2020, og klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnormen ble publisert i april 2022. Knutshø ble ikke klassifisert som godkjent etter målene i kvalitetsnormen på grunn av en nedadgående trend i slaktevektene på kalv. Formålet med kvalitetsnormen er å beskrive tilstanden til villreinen i hvert av våre 24 villreinområder. Kartgrunnlaget for Knutshø er tilgjengelig på www.villrein.no

I forbindelse med arbeidet med kvalitetsnormen ble det kartlagt ulike funksjonsområder i Knutshøområdet. Kalvings- og oppvekstområder er definert til tidsperioden fra mai til siste halvdel av juni, men simlene begynner å trekke mot kalvingsområdene allerede tidlig på vinteren. Omsøkt kartleggingsområde (se fig. 1) berører store og viktige kalvings- og oppvekstområder for villrein. Kalvings- og oppvekstområdet «Knutshø sentralt vest» et viktig å trekke frem som et område som er godt dokumentert og har vist en økende brukt 2011 og utover. Dette kalvings- og oppvekstområde dekker områdene mellom Fundin i øst og E6 i vest, Sissihøa i nord, samt Søndre Knutshø og Råtåsjøhøe i sør, og vil komme i konflikt med omsøkt kartleggingsområde.

Figur 2: Funksjonsområder; kalvings- og oppvekstområder (rødt) og vårbeite bukk (grønt)

Figur 3: Registreringer av rein i månedene februar, mars og april i perioden 2010 til 2022 (Artskart)

Det fremgår av Artskart for perioden 2010 til 2022 at reinen ofte bruker områdene vest for Fundin og like sør for Einunndalen (jf. fig 3 over). Omfanget av kjøring samt tidspunktet for planlagt kjøring tilsier at den totale effekten vil være forstyrrende for villreinen i en sårbar tid på året. Et alternativ som har blitt diskutert er å ta ut de områdene som det er registrert mest rein (se rød avgrensing i kartet over (fig. 3). Størrelsen på arealet som er igjen for kartlegging vinterstid er da marginalt. Det vil likevel kunne påregnes å treffe på villrein i de resterende områdene. Området rundt Høg-Gia er også definert som kalvings- og oppvekstområde og blir brukt, men det er arealene i vest som blir mest benyttet.

Vurderinger etter Naturmangfoldlovens §§ 8-12

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger. Nasjonalparkstyret vurderer omfanget av snøskutertransporten i omsøkte deler av våre verneområder til å berøre naturmangfoldet i stor grad, især villreinhensyn, og effekten av påvirkningene vil derfor også være stor, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Den omsøkte transporten vil kunne føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

I denne saken er det ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

I følge «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014)» fra Miljødirektoratet kan det bare dispenseres fra naturmangfoldlovens § 48 i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan ifølge rundskrivet være ved midlertidige eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak. Nasjonalparkstyret vurderer den omsøkte transporten ikke som en «forbigående forstyrrelse». Den planlagte motoriserte ferdselen har et omfattende omfang og belastningen på verneområdene som økosystem vurderes til å være stor. Nasjonalparkstyret vurderer ut fra ovenstående vurdering den omsøkte kjøringen til å påvirke verneverdiene i verneområdene i nevneverdig grad og stride mot verneformålet for områdene, jf. naturmangfoldlovens § 48.

Konklusjon

Dette er en sak hvor nasjonalparkstyret har vært i tvil. Etter en samla vurdering har vi landa på at vi ikke kan gi tillatelse etter naturmangfoldloven § 48 for omsøkt transport i våre områder og søknaden må derfor avslås.

Med vennlig hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

*Gunhild Kirsti Sem
Nasjonalparkforvalter*

Plikt til å sette seg inn i bestemmelser og vilkår

Innehaver av tillatelse plikter å sette seg inn gjeldende bestemmelser og i vilkår for tillatelsen og å følge dem. Vi anbefaler også å besøke vår hjemmeside www.nasjonalparkstyre.no/dovrefjell der det kan finnes viktige opplysninger.

Hytter med flere eiere

Antall turer gis per hytte. Er det flere eiere, må de koordinere transporten seg imellom innenfor den gitte ramme

Forholdet til annet lovverk, forhold til grunneier

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Grunneier kan nekte motorisert ferdsel i utmark på sin eiendom, og du må derfor sjekke om aktuelle grunneiere aksepterer transporten.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn. Vedtaket vil være offentlig tilgjengelig i miljøvedtaksegisteret – www.miljovedtak.no.

Klageadgang

Du kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet og be om at det endres. Klagefristen er 3 uker regnet fra den dagen da brevet kom fram til deg. Det er tilstrekkelig at du har postlagt klagen innen denne fristen.

Klagen skal sendes skriftlig til nasjonalparkstyret. Angi vedtaket du klager over, den eller de endringer du ønsker, og de grunner du har for at vedtaket bør endres. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du oppgi når du mottok dette brevet. Vi gjør oppmerksom på at også andre enn søker kan ha rettslig klageadgang

Kopi til:

Oppdal Bygdeallmenning	Inge Krokanns veg 11	7340	OPPDAL
FOLLDAL KOMMUNE	Gruvvegen 7	2580	FOLLDAL
Oppdal kommune	Inge Krokanns veg 2	7340	OPPDAL
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE
Folldal fjellstyre		2584	DALHOLEN
Knutshø Villreinutvalg	v/ Kvikne utmaksråd	2512	KVIKNE
STATSFORVALTEREN I TRØNDELAGE	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Statens naturoppsyn Hjerkin	Norsk villreinsenter nord	2661	HJERKINN
STATSFORVALTEREN I INNLAND	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø	c/o Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Dovre fjellstyre	Furumoen 3	2662	DOVRE

Fra: Marius Kjønnsberg[marius.kjonsberg@inn.no]
Sendt: 21.02.2023 11:23:09
Til: Sem, Gunhild Kirsti[gunhild.sem@statsforvalteren.no]
Tittel: SV: Kartlegging fjellryper i Knutshø

Hei

Prøvde å ringe deg, men du var sikkert opptatt. Har sett litt på hvilke arealer som er vi kan klare oss med og har et justert forslag. Vi har likevel behov for noe kjøring i forbindelse med peiling av ryper. Her vil det være avhengig av hvor mange ryper vi har fanget og i hvilken grad vi har «kontroll» på hvor de er..

Jeg er ute i felt resten av dagen, men kan evt. ringe deg i morgen før kl. 9 om det passer. Fint om vi enten kan ta en prat evt. om du gir en tilbakemelding på hva du tror vil kunne være «akseptabelt».

marius

Tilleggsinformasjon til søknad om motorferdsel i utmark sendt 30.11.2022.

Omfang

Det vil være aktuelt å drive fangst i 4-5 ulike fangstperioder hvor hver periode er 4-6 dager. Det vil være avhengig av vær og føre når disse periodene gjennomføres. I tillegg er det behov for å peile. Det vil være snakk om 2 dager i en gang i måneden.

Fangstområder: Vi kan trekke ut fangstområder som tidligere er beskrevet til å gjelde arealer i Follidal kommune minus områdene vest for Einunndalsvegen fra Dalholen og inn til Fundin. Det vil allikevel være aktuelt med enkeltturer i de andre områdene for å kunne peile ryper. Det vil da kunne organiseres i samarbeid med oppsyn slik at det ikke kommer i konflikt med villrein (spesielt i kalvingsområder)

Fangstmetode: Det er tre ulike fangstmetoder vi vil benytte. Vinterfangst gjennomføres på to måter; Fangst med håv om natten gjennomføres med snøskuter i mørket. Ved hjelp av sterke hodelykter blendes fuglene om natten og i løpet av den korte tiden de er paralyisert fanges de med håv. I tillegg er det fangst om vinteren med modifisert tomahawk-bur: burene som brukes til fangst ble utviklet under tidligere forskningsprosjekter for fangst av li- og fjellryper. Det bygges en fangstlinje som består av bjørk og 2-4 bur. Buret er laget av metallnetting med 5 * 5 cm maskevidde. Buret har ingen bunn slik at rypene som blir fanget i buret skal ha mulighet til å grave seg ned i snøen. Alle bur røktes morgen og kveld og det benyttes viltkamera med sms varsling i områder med dekning. Burene er foret med kvister av bjørk og rakler. Fuglene tas ut av burene, veies, måles, monteres med senderen ved hjelp av en ring rundt halsen (VHF) eller ryggsekkmontasje (GPS). Ved røkting av burene er vår erfaring at fuglene blir mindre stresset dersom man har motoren på snøskuteren i gang når fuglene tas ut av burene og under merking.

Fangst med garn om sommer/høsten: to garn (15 m lange og 1,75 m høye) strekkes mellom lange fiskestenger som holdes av en person i hver ende. To sett med slike garn brukes og legges i en V foran rypen som skal fanges. Rypene drives ved hjelp av feltpersonell mot garnene som er forsiktig plassert over fuglene eller de går inn i nette selv. Det brukes kikkert og hunder for å lokalisere fugler. Alt feltarbeid i barmarksperioden foregår til fots.

Metodene har er kjente og tidligere vært brukt til å fange li- og fjellrype.

Fra: Sem, Gunhild Kirsti <gunhild.sem@statsforvalteren.no>

Sendt: mandag 20. februar 2023 13:02

Til: Marius Kjøsberg <marius.kjonsberg@inn.no>

Emne: Kartlegging fjellrype i Knutshø

Hei!

Her er linken til sida vi snakka om:

<https://villrein.no/kvalitetsnorm/delnormtreknutsho/>

Med vennlig hilsen

Gunhild Kirsti Sem

nasjonalparkforvalter

Dovrefjell
nasjonalparkstyre

Telefon: 61 26 62 08

Mobil: 45 73 68 91

E-post: gukse@statsforvalteren.no

Web: <https://nasjonalparkstyre.no/dovrefjell>

Fra: Marius Kjøsberg[marius.kjonsberg@inn.no]
Sendt: 14.04.2023 11:50:40
Til: Postmottak SFIN[sfinpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Sem, Gunhild Kirsti[gunhild.sem@statsforvalteren.no]; Stein Arne
Brendryen[stein.arne.brendryen@fjellstyrene.no];
Tittel: Klage på vedtak

Hei
Sender over Klage på vedtak med ref 2022/12132

Om det er spørsmål knyttet til klagen kan i tillegg til meg også Stein Arne i Folldal fjellstyre kontaktes.

Mvh
Marius Kjøsberg

Best regards
Marius Kjøsberg
PhD Candidate in Applied Ecology
Department of Forestry and Wildlife Management
Faculty of Applied Ecology, Agricultural Sciences and Biotechnology
Telephone + 47 62 54 16 19 - Mobile + 47 909 19 903

Fra: sfinpost@statsforvalteren.no <sfinpost@statsforvalteren.no>
Sendt: fredag 24. mars 2023 15:46
Til: Marius Kjøsberg <marius.kjonsberg@inn.no>
Emne: Melding fra Statsforvalteren

Vår ref 2022/12132

Vennlig hilsen
Gunhild Kirsti Sem | nasjonalparkforvalter
e-post: gukse@statsforvalteren.no

Klage på vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyre – delegerte saker – nr. 19/2023

Delegert sak – Dovrefjell-Sunndalsfj. NP – Hjerkin/Drivdalen/Konsvoll LVO – Knutshø LVO – Floman NR – snødekt mark – forskning på rype – Høgskolen i Innlandet, Evenstad

Ref: 2022/12132

Vedtak: Søknad fra Høgskolen i Innlandet v/Marius Kjønnsberg om tillatelse til motorisert ferdsel med snøskuter i sentrale deler av villreinområdet avslås.

Klagen gjelder avslag på søknad om kjøring i tilknytning til forskning på fjellrype. Søknaden gjelder kjøring innenfor Statskog og Folldal fjellstyre sine arealer øst for E6 og nord for Fv. 29. Etter samtaler med Gunnhild Sem er det gitt ytterligere informasjon og justeringer for å imøtekomme utfordringer knyttet til villrein både arealmessig og omfang av kjøring (epost til Gunnhild Sem 21.02.2023).

Søknaden er vurdert i henhold til verneformål i verneforskriftene og § 48 i naturmangfoldloven hvor kjøringen vurderes å ha stor belastning på verneområdene som økosystem.

Kommunene Oppdal og Folldal har gitt svar om at søknaden ikke trenger behandles etter motorferdselsloven -- hjemmel i Forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag, §3f, der det heter at motorkjøretøy på vinterføre kan benyttes til; nødvendig transport i forbindelse med vitenskapelige undersøkelser, herunder dyretellinger og liknende registreringer, etter oppdrag fra forskningsinstitusjon

Fjellrype er rødlistet i flere land. I Norge var arten på rødlista fra 2015-2021 som nær truet (NT), den er nå registrert som livskraftig (LC) (2021). Fjellrype i Norge utgjør mer enn 50% av den europeiske populasjonen og er derfor kategorisert som en ansvarsart for Norge¹. Den er en populær art for jakt og mer enn 1/3 av alle ryper som skytes i Norge er en fjellrype. Til tross for dette er det generelt liten kunnskap om arten og dagens forvaltning baseres i hovedsak på kunnskap om lirype. Arealene fjellrypa benytter sammenfaller i stor grad med arealer for villrein i Sør-Norge. Fjellrype og lirype er sammen med villrein av de få herbivore artene som oppholder seg i høyfjellet gjennom hele året. I tillegg til å være ettertraktede viltarter for jakt er de også viktige byttedyr i fjelløkosystemet. Med endringer i klima vil det være sannsynlig at fjellrype vil bli påvirket.

Fjellrype er spesifikt nevnt som en prioritert art av Miljødirektoratet i tilknytning til viltfondets prioriteringer for 2022 og det er gitt ut uttrykk for at fjellrype er en art hvor vår kunnskap er mangelfull.

I saksbehandlingen vises det til «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (M106-2014)» hvor det fra Miljødirektoratet bare kan dispenseres fra naturmangfoldlovens § 48 i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene og at det ifølge rundskrivet må være ved midlertidige eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak.

I vår søknad (og i e-post) er det gitt informasjon om at vi ønsker å ha tett dialog med aktuelle oppsyn for å unngå konflikter med villrein. I tillegg har vi for hovedaktiviteten (fangst av fjellrype) trukket denne aktiviteten bort fra områder som er mye brukt av villrein (spesielt i kalvingsperioden) etter anbefalinger i samtaler med Gunnhild Sem. Prosjektet samarbeider med Folldal fjellstyre som i mange tilfeller vil være den utøvende av kjøring. Det vil tas samme miljøhensyn som ved andre aktiviteter de bedriver (i tilknytning til deres og SNO sin del på rein og rovdyr). Deler av feltarbeidet vil da også kunne gjennomføres i tilknytning til andre oppgaver for fjellstyret.

¹ <https://artsdatabanken.no/rodlisterforarter2021/fordypning/ansvarsarterrodlisteroeuropeiskperspektiv>

Avslaget er begrunnet med at tiltaket vil ha stor belastning på økosystemet med det omfang som er skissert. Fra vår side vil vi kunne redusere omfanget av fangst (og peiling) vinterstid og i større grad gjennomføre aktiviteter i barmarkperioden (i hovedsak fra midten av juli til midten av august). I saksutredningen er det skissert aktivitet opp til 40 dager og vi vil da kunne redusere denne til maks 25 dager i løpet av vintersesongen inkludert peiling. Når det gjelder peiling vil det være behov for noen turer (3) i hele området for å avdekke fjellryper som migrerer til andre områder enn fangstområdene i løpet av sesongen. Dette vil kunne foregå til faste peilepunkter og i tett samarbeid med oppsyn for finne tidspunkter og kjøreruter slik at man unngår unødige forstyrrelser for villrein.

Vi mener det er fullt mulig med den kunnskapen man har om villreinens arealbruk, å finne løsninger som både tar hensyn til villrein og samtidig tillater at det gjennomføres forskning som har til formål å øke kunnskapen om andre viktige arter i fjellet.

Mvh

Marius Kjønnsberg

Arkivsaksnummer: 2023/3448-2

Saksbehandler: Gunhild Kirsti Sem

Dato: 30.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyret	18/2023	05.06.2023

Dispensasjon - Knutshø LVO - riving av uthus og erstatte med nytt - gnr/bnr/fnr 230/1/85 - Storvollen - Folldal

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyret vedtar:

1. Søknad fra Einar Brandsnes om gjenoppføring av uthus godkjennes.

.

Det blir satt slike vilkår:

1. Overskytende materialer leveres til godkjent mottak/bruk utenfor Knutshø landskapsvernområde. Rent trevirke kan brukes til ved på stedet.
2. Til kledning av fasader skal det brukes tre som materiale.
3. Fargebruk som ikke bryter med omgivelsene, i en halvmørk brunfarget skala, skal brukes.
4. Frist for gjennomføring blir satt til 05.06.2026.
5. Bilder fra fire kanter av uthuset, etter at bygget er gjenoppført, sendes nasjonalparkstyret når tiltaket er avsluttet.

Vedtaket hjemles i verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde, §§ 2 og 3.1.1-3, samt forvaltningsplanen for de store verneområdene på Dovrefjell.

--- slutt på innstilling ---

Vedlegg:

Folldal kommune har oversendt sak for behandling etter verneforskrift som gjelder riving av et gammelt uthus og oppføring av et tilsvarende nytt bygg på Storvollen i Kakelldalen i Folldal med gnr/bnr/fnr. 230/1/85. Bygget ligger innenfor Knutshø LVO:

Fig. 1. Kart over området

Det søkes om å få revet det gamle uthuset og gjenoppføre et tilsvarende nytt bygg. Det ble tidligere benyttet som låve/materiallager/vedlager med utedo. Det fremkommer av søknaden at bygget er i svært dårlig forfatning; Gulv, bunnsviller og delvis reisverk er i ferd med å råtne, og det søkes derfor om å få oppføre tilsvarende bygning.

Det pågår kontinuerlig vedlikehold av både bygningsmasse og gjerde, og det er nødvendig med et uthus til lagring av trematerialer, gjerdemateriell og ved.

Bygget er på totalt 24 m2 (utvendige mål), hvorav 22 er låve og 2 er utedo. Setra er ikke knyttet til landbruksdrift da det ikke er drift der i dag. Det går veg frem til setra om sommeren.

Kakelldalen ligger innenfor brukssone 38 «Kakelldalen». Se under kapittel forvaltningsplan for retningslinjer brukssoner.

Fig. 2: Oversiktsbilde over setertunet

Fig. 3: Nærbilde uthus

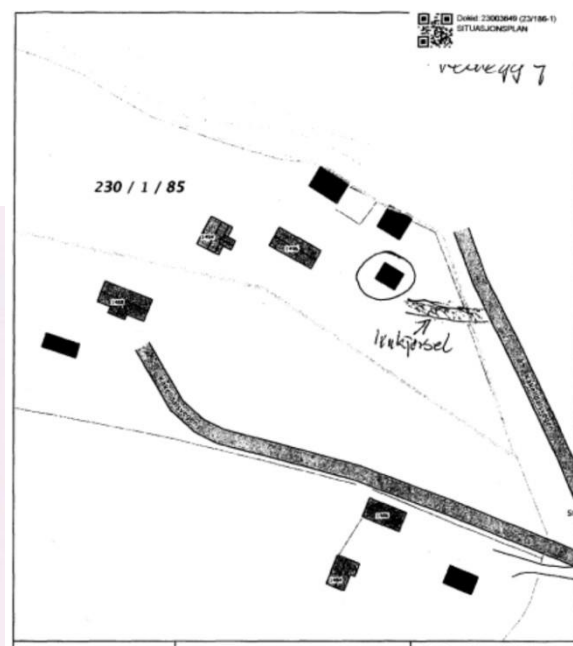

Fig. 4: Situasjonsplan

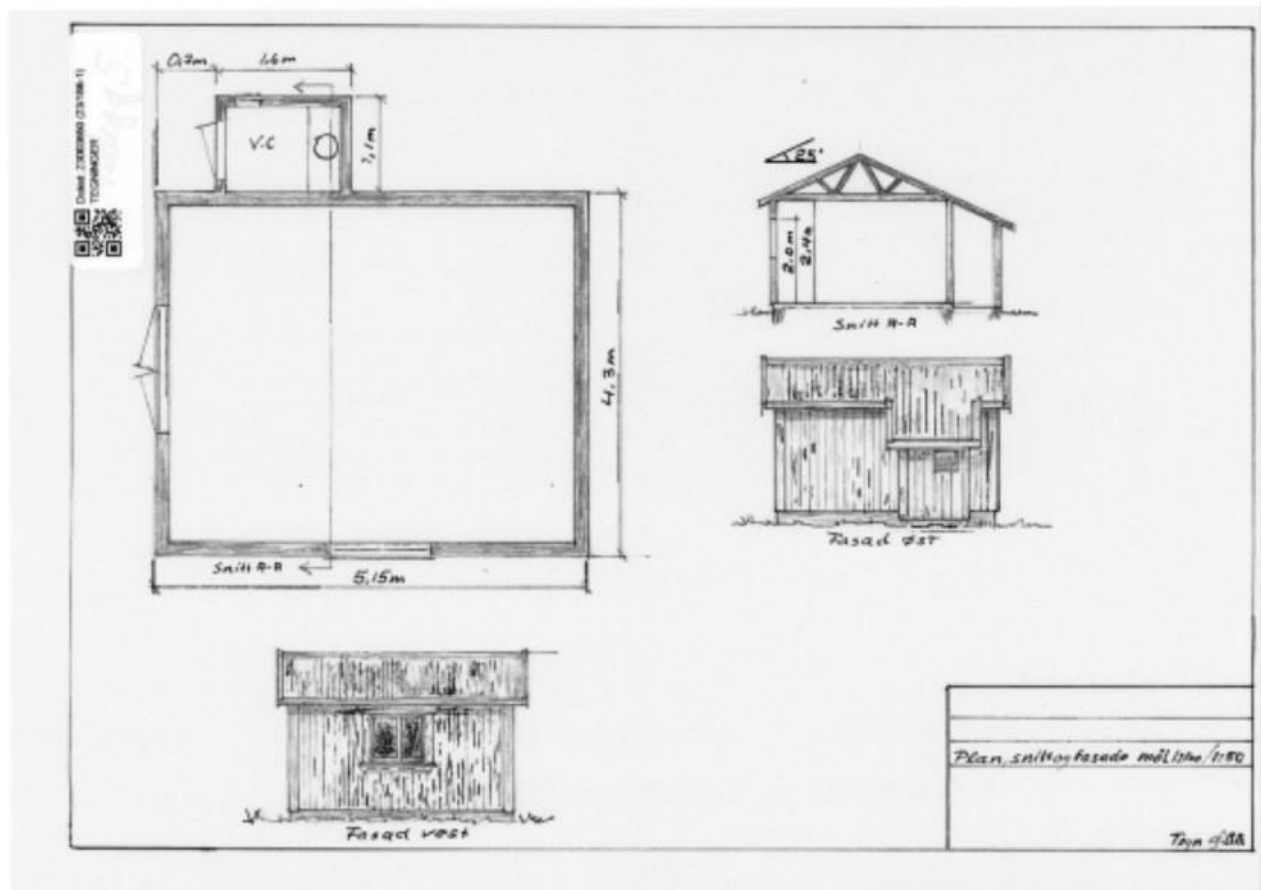

Fig. 4: Plantegning

Kvalitetsnorm for villrein – kartfortellinger

Kvalitetsnorm for villrein ble vedtatt sommeren 2020, og klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnormen ble publisert i april 2022. Snøhetta ble ikke klassifisert som godkjent etter målene i kvalitetsnormen. Formålet med kvalitetsnormen er å beskrive tilstanden til villreinen i hvert av våre 24 villreinområder. Kartgrunnlaget for Snøhetta er tilgjengeliggjort på

I forbindelse med arbeidet med kvalitetsnormen ble det kartlagt fokusområder med influensområder for blant annet Snøhettaområdet. Fokusområder er områder hvor der er, eller mistenker at det kan bli utfordringer for villreinen som skyldes arealinngrep og menneskelig aktivitet. Områder som reinen mister eller får redusert tilgang til som følge av redusert bruk av trekkpassasjer, er gitt navnet influensområder. Området store deler av vegen inn i Kakelldalen ligger innenfor er klassifisert som et fokusområde (KN01b). Selve Storvollen ligger nord for dette (se fig. 5). Fokusområdet er preget av forstyrrelser, særlig fra veg. Villreinen slår seg ikke til ro i dalen og får med det ikke utnyttede beiteene. Ferdsel med toppturer til Storhøe gir store forstyrrelser i vestre deler av fokusområdet.

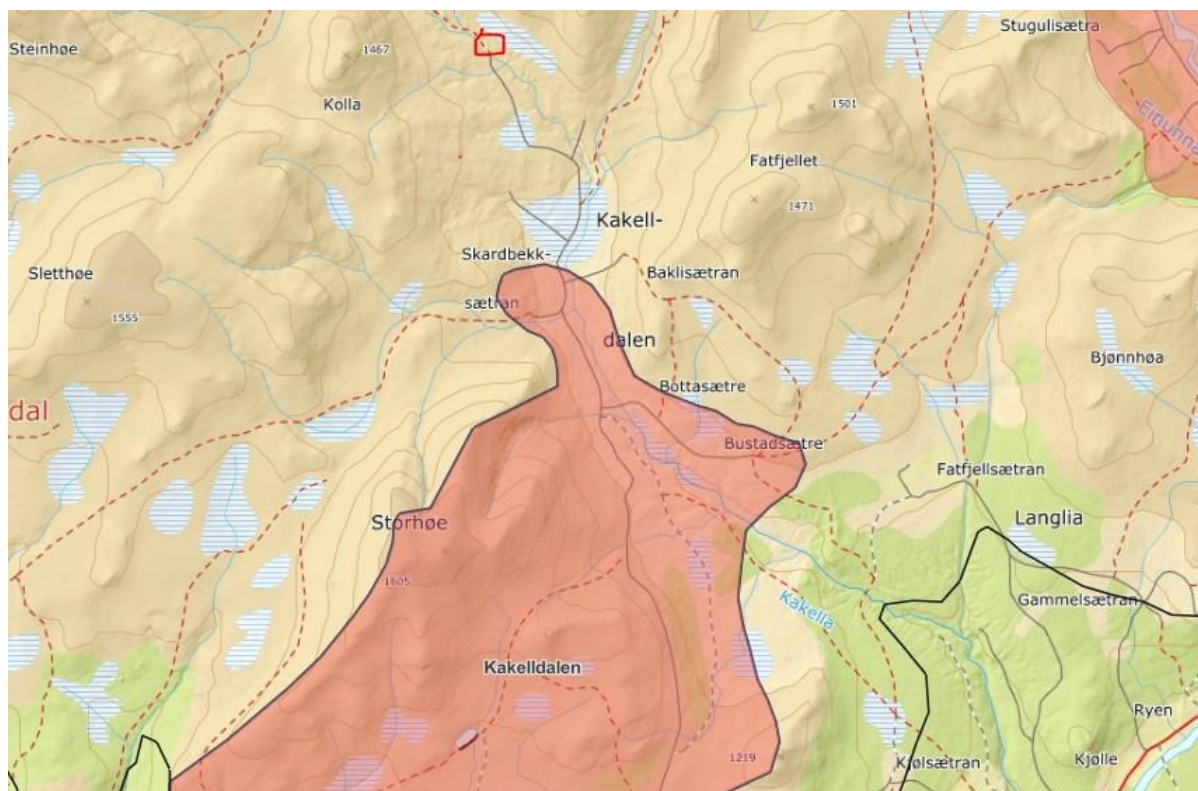

Fig. Viser fokusområdet KN01b (Rødt) – Kakelldalen. Vegen til Storvollen ligger innenfor fokusområdet, men selve Storvollen ligger utenfor (rød firkant).

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Forskrift for Knutshø landskapsvernområde:

«Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.»

Verneforskriftens § 3.1.3 sier:

«Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger.
- Tilbygg til eksisterende bygninger.
- Gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade.
- Gjenopptakelse av jordbruksdrift på nedlagte setervoller.
- Riving av gammel seterbebyggelse.

...»

Forvaltningsplan

Kapittel 4.5.2

Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.

Forvaltningsplanen sier følgende om vedlikehold av bygninger i verneområdene:

Verneforskriften åpner for vedlikehold av eksisterende bygninger. Med vedlikehold forstås mindre tiltak som opprusting av teknisk og funksjonell standard slik som taktekking, etterisolering, montering av nye vinduer med mer. Utgangspunktet for vedlikehold av seterbygninger, buer, naust og hytter må være at nødvendige arbeider skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk, og at reparasjoner er å foretrekke framfor hele utskiftinger der dette er mulig. Vedlikehold slik det er beskrevet ovenfor trenger ikke tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

.....

Dersom bygningen ikke lenger kan defineres som en bygning med tak, vil planer om restaurering betraktes som nybygg og behandles etter verneforskriftens § 4. Bygningens betydning for helhetsinntrykket av bygningsmiljøet, bør vektlegges ved spørsmål om gjenoppføring.

Kakelldalen ligger innenfor brukssone 38 (Kakelldalen). Forvaltningsplanen har retningslinjer om disse brukssonene. Disse sier at nødvendige nybygg for landbruksnæring i landskapsvernområdene, vil normalt bli tillatt om ikke spesielle hensyn til verneformålet tilsier noen annet. Det forutsettes at:

- Nybygg skjer i tilknytning til eksisterende seterbebyggelse/setervoller
- Nybygg tilpasses eksisterende byggeskikk på stedet i form av farge, materialvalg og størrelse
- Nødvendige nybygg kan vurderes tillatt dersom dette kan støtte opp under bevaringen av en aktiv seterdrift, og være med å komplettere et setermiljø

Uttalelser

Folldal kommune sendte før sin behandling saken til behandling og uttalelse hos flere parter og fikk følgende tilbakemeldinger:

Folldal fjellstyre vedtar at Einar Jørgen Brandsnes kan rive uthus og erstatte det med nytt, jf. Seterforskriftens § 10, om søknad om å sette opp, utvide og endre hus.

Villreinnenmnda for Snøhetta og Knutshø har ingen merknader til saken.

Innlandet fylkeskommune har ingen vesentlige planfaglige eller kulturvernaglige merknader til saken utover at tiltaket ut i fra art, omfang og beliggenhet er akseptable i forhold til villreinsens arealbruk.

Statsforvalteren i Innlandet kan ikke se at vesentlige regionale eller nasjonale interesser innenfor deres fagområder blir berørt så lenge tiltaket ikke legger opp til ny aktivitet. Statsforvalteren har ingen vesentlige merknader

Statskog har ingen merknader til søknaden, men forutsetter at Folldal fjellstyre gjør de nødvendige vurderinger jf. Seterforskriftens § 10.

Uttalelse fra landbrukskontoret i Folldal kommune

Saken gjelder et opprinnelig landbruksbygg som skal restaureres uten at byggarealet økes eller bruken endres. Gardsbruket som har setra har ikke jordbruksdrift i dag.

Søknaden går på å ta vare på seterhuset og restaurere det i henhold til opprinnelig tilstand.

I henhold til retningslinjer i kommunedelplan for seterområder punkt 4.2:

«Driftsstatus på de enkelte landbrukseiendommer vil kunne endres over tid og landbrukseiendommer som ved et tidspunkt ikke har egen landbruksdrift, vil kunne gjenoppstarte landbruksdrift ved seinere tidspunkt. Alle tiltak på seterbygninger som

omfattes av plan- og bygningsloven skal planlegges og utføres slik at bygningene tilpasses lokal byggeskikk i seterområdene, og slik at bygningene passer inn i kulturlandskapet med hensyn til plassering, størrelse, form, materialbruk og farger.»

Så lenge søknaden går på å restaurere et opprinnelig landbruksbygg og fortsatt benytte det som uthus til øvrig seterbebyggelse bør det være i tråd med byggets opprinnelige LNF formål å tillate restaurering innenfor det samme LNF formålet.

Vurdering

Uthuset/låven er i dårlig forfatning og vurderes av søkes som rivverdig og ny må oppføres på samme sted med samme mål. Forvaltningspraksis tilsier at dersom et bygg har tak, så kan ordinært vedlikehold utføres uten søknad. Dersom taket ikke er intakt, så må vedlikehold behandles som søknad om nybygg. Denne søknaden betraktes således som søknad om nybygg.

Det er ikke landbruksdrift knyttet til eiendommen i dag, men ligger i et område med mye seterbebyggelse. Byggearealet eller bruken av uthuset skal ikke endres. Det ligger flere seterbygninger på tunet allerede i dag. I dette tilfellet handler det om å redde en bygning som er av svært dårlig forfatning og som ikke vil bidra til endret bruk. Det er ikke urimelig å tro at en slik eiendom som dette vil kunne gjenoppta landbruksdrift ved et seinere tidspunkt, slik landbrukskontoret i Fолldal poengterer i sin uttalelse. Kakelldalen ligger dessuten innenfor brukssone 38 (Kakelldalen) i forvaltningsplanen, som underbygger at tiltaket kan godkjennes.

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø villreinområder har ingen vesentlige merknader til saken da bygget som søkes gjenoppført er av samme størrelse som eksisterende og ikke vil bidra til endret bruk.

Oppføring av nytt bygg på samme sted og med samme mål oppfattes av forvalter til å ligge innenfor det verneforskrift og forvaltningsplan aksepterer og vil etter forvalters vurdering ikke gi vesentlige virkninger på landskapets art og karakter. Forvalter anbefaler at det gis tillatelse til dette som omsøkt.

Det henstiltes til at så mye som mulig av opprinnelige materialer brukes. Videre at nye materialer må ha tilsvarende utforming, taket skal ha lik utforming og nye vinduer/dør må ha samme utforming som den opprinnelige.

Oppsummering

- Oppføring av nybygg (uthus) på tilsvarende sted (med samme størrelse som eksisterende) godkjennes med vilkår.

Arkivsaksnummer: 2023/6044-1

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 01.06.2023

Utvalg

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Utvalgssak Møtedato

Tiltaksplan for villrein – Snøhetta og Knutshø villreinområder - Dovrefjell nasjonalparkstyres innspill

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre viser til forvalternes vurderinger som innspill til tiltaksplanarbeidet for villrein i Snøhetta og Knutshø villreinområder.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Tiltaksplanarbeidet for Snøhetta og Knutshø villreinområder ble startet av klima- og miljødepartementet før nyttår, med bakgrunn i kvalitetsnormarbeidet og de synliggjorte behovene for å bedre reinens levevilkår. I våre områder ble oppdraget om utarbeiding av et første forslag til tiltaksplaner gitt til statsforvalteren i Trøndelag.

Statsforvalteren fikk svært kort tid til gjennomføring av arbeidet, med en frist for oversendelse av et utkast til Miljødirektoratet innen den 1/12-23. Direktoratet har en måneds frist for å sende sin tilrådning til departementet.

KLD tar med seg forslagene inn i arbeidet med stortingsmelding for villrein, som er planlagt ferdigbehandlet innen 2024.

Mer detaljert informasjon om tiltaksplanarbeidet, innkomne innspill og prosess finner en her: <https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Miljo-og-klima/tiltaksplan-for-villrein/>

Forvalterne har deltatt i prosjektgruppene for begge villreinområdene og i de temamøtene som har vært arrangert.

Vurdering

Prosess/avklaringer

Statsforvalterne fikk en vanskelig oppgave i å utarbeide tiltaksplaner innenfor en svært kort tidsramme. Gitt vilkårene for arbeidet, mener forvalterne at statsforvalteren har involvert brukergrupper og kommunene på en god måte. En ser likevel at prosessen kunne vært utvidet, men da måtte oppdraget fra overordnede myndigheter vært gitt med utvidete rammer, både personellmessig og økonomisk.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatervater	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Slik prosessen er lagt nå, vil forslaget fra statsforvalterne i stor grad være faglig begrunnet, mens de samfunnsmessige/politiske avklaringene vil måtte gjøres av klima- og miljødepartementet. Dette har ikke kommet godt nok fram i arbeidet og det trengs en avklaring om dette før arbeidet avsluttes.

Tiltaksplanene skal ende opp med et sett av tiltak som skal gjennomføres for å bedre reinens levestandard. Det er viktig at KLD gjennom vedtak av tiltaksplanene og stortingsmeldingen avklarer ansvarsforholdene for de ulike tiltakene. Særlig gjelder dette tiltak som går inn i kommunenes forvaltning gjennom plan- og bygningsloven. Kommunene har i dag i stor grad styringen over arealpolitikken og i den grad foreslåtte tiltak er en del av pbl-forvaltningen, så må forholdet mellom tiltak, pbl og andre lover/forskrifter avstemmes.

For å synliggjøre problematikken, så er det i forslaget til tiltak nedenfor også vist hvem som kan ha ansvaret for gjennomføringen av tiltakene.

Forlag til tiltak innenfor ulike temaområder

Årsakene til at reinen sliter i våre områder er sammensatte, men vi vet nok til at noe må gjøres. Det er ikke mulig å peke på én årsak til problemene. Dette medfører at vi må se på mulige måter å bedre forholdene på innenfor flere temaer.

På nettsiden til statsforvalteren i Trøndelag, i flere mediaoppslag og diskusjoner både over bordet og i sosiale media er det fremmet en lang rekke forslag. Omfattende, kostbare og urealistiske tiltak vil etter nasjonalparkstyrets vurdering ikke tjene villreinsens sak. Lokalbefolkning og andre brukere av områdene må få forståelse for hvorfor tiltakene blir iverksatt og det må ligge trygge, faglige vurderinger bak. Det er derfor viktig for nasjonalparkstyret å foreslå realistiske tiltak som står i forhold til konsekvensene for brukerne av området.

1 Uorganisert ferdsel

Det er i dovrefjellområdet store utfordringer knyttet til menneskelig ferdsel i de områder og til de tider hvor villreinen bruker eller kunne ha brukt de samme arealene. Utfordringene er særlig synlige i aksen Hjerkin, Kongsvold og Kolla med Snøheimvegen og Stropsljødalen som innehar en god del ferdsel, men også ved Snøfjellstjønn, Torbudalen, Bjorli, Knutshø samt i andre deler av dovrefjellområdet.

Det er blitt gjort flere grep for å imøtekomme denne problematikken, og forsøk på å styre ferdsele, med eksempler som:

- Skyttelbussregime mellom Hjerkin og Snøheim med fem daglige avganger
- Innført sykkelforbud på Snøheimvegen, med unntak av mellom 1. juni og 15. juli. Dette forbudet blir i begrenset grad respektert.
- Etablert moskussti - runde på i underkant av 15 km fra Kongsvold via Høgsnyta til Grønbakken og tilbake. Dette for å kanalisere ferdsel og unngå ytterligere ferdsel inn i Stropsljødalen og nasjonalparken.
- Viewpoint Snøhetta på Tverrfjellet – hensikten er å gi en opplevelse av Dovrefjell og å informere om området uten at det i vesentlig grad kommer i konflikt om verneverdiene og villreinen. Under enkelte forhold kan det likevel oppstå konflikter med verneverdiene.

Til tross for at det er gjennomført en rekke forvaltningstiltak, er utfordringene fortsatt tilstede og økende. Villreinsens arealbruk bli påvirket i negativ retning slik at den ikke har muligheten til å utøve naturlige trekk gjennom områdene. Den samla belastningen av ulike ferdseleformer bidrar til villreinen havner i stressa og pressa situasjoner.

Det er derfor aktuelt å vurdere en sterkere styring av ferdsel i våre områder i det videre arbeidet med kvalitetsnorm og tiltaksplaner. Lokal medvirkning i arbeidet med å utforme et slik tiltak er viktig, særlig med tanke på å sikre lokal, tradisjonell bruk av områdene.

Forslag til tiltak:

- Ferdselsregulering; egne forskrifter for å kunne regulere ferdsel i rom og tid i avgrensede områder med villrein, også for å kunne styre mer av den uorganiserte ferdselen over på organisert ferdsel (Klima- og miljødepartementet)

2 Organisert ferdsel

Organisert ferdsel i Snøhettaområdet foregår for det meste i triangelet Kongsvoll-Hjerkin-Snøhetta. Trafikken består av moskusguiding, gruppeturer i regi av både DNT og andre, fuglehundprøver, rypetakseringer, fotografer, osv. I andre deler av verneområdene er organisert ferdsel mindre omfattende, men økende.

Gjennom kvalitetsnormarbeidet og tidligere studier ser en at reinen sliter med å krysse området rundt Stropsljødalen/Kolla/Snøheimvegen. Det er derfor behov for å redusere trafikken i dette området.

Moskusguidene står for mye av volumet, men de har også de strengeste vilkårene å forholde seg til. Vi ser en økende trend i bruken av områdene til dette formålet, også til vinterguiding. En ser også en økende trend i selvstendige, utenlandske grupper som driver denne aktiviteten. En ser også en tendens til at organisert virksomhet brer seg til andre områder lenger inn i verneområdene.

Fuglehundprøvene har hatt samme aktivitetsnivå i en årrekke. Utfordringen med hundepøvene er at det er mye folk ute i terrenget på en gang, samtidig som prøvene foregår i tidsrommet med svært mye annen aktivitet (moskusturisme, fellesturer, fototurer, reinsjakt, osv). Dette innebærer at det samla trykket på et lite område blir svært høyt.

Skole-turer og DNT-turer har et relativt stabilt omfang, mens frittstående turgrupper ser ut til å øke sin aktivitet i verneområdene. Ofte er det grupper med fotografer som observeres. Turmålvisksomhet (Stolpejakt, Stikkut, turorientering, etc) har et visst omfang i/rundt hele verneområdet.

Organisert virksomhet er i dag regulert kun i nasjonalparken og Hjerkin landskapsvernområde med biotopvern. Det er behov for å regulere slik ferdsel også i andre verneområder med villrein og fjellrev, f.e. Knutshø LVO.

For å sikre reinens levevilkår er det flere tiltak som kan igangsettes. Noen av tiltakene kan nasjonalparkstyret selv iverksette, mens andre tiltak utenfor verneområdene må iverksettes av andre myndigheter.

Forslag til tiltak:

- Sertifiseringsordning for guidefirmaer for å sikre nok kunnskap (krever forskriftsendring)
- Økt oppsynsressurs for å følge opp regelverk (bevilgende myndighet)
- Ferdselsrestriksjoner i enkelte områder til enkelte tider på året (krever forskrift)
- Justere sommer- og vinterområder for guidevisksomhet og andre vilkår for guiding (nasjonalparkstyret)
- Tilrettelegging utenfor villreinområdet, bla gjennom oppfølging av nasjonalparkstyrets besøksstrategi og besøksstrategiarbeid i omkringliggende kommuner (flere – krever økte ressurser)
- Regulering av organisert virksomhet i verneforskrifter for alle verneområdene (krever forskriftsendring)

3 Motorisert ferdsel

Deler av villreinområdene både i Snøhetta og Knutshø er preget av mye motorisert ferdsel, både på snødekt mark og på barmark. Det er mest motorisert ferdsel i Folldal, Oppdal og Sunndal kommuner.

Begge villreinområdene har mange veger og kjørespor som går langt inn i verneområdene. I tillegg er det mange buer og hytter spredt over hele området, noe som utløser behov for transport av varer, brensel og materialer. Frakt av utstyr medfører også ofte persontransport.

Mye av den motoriserte ferdselen er fritidsbasert og noe som del av næringsutøvelse, både reiseliv og landbruk.

I begge områder er det flere veger og kjørespor som skjærer inn mot og inn i reinens leveområder og trekkpassasjer og som er mye brukt i barmarkssesongen (særlig de åpne vegene).

Om vinteren har de buone/hyttene innenfor verneområdene som ligger til sommerveg oftest tillatelse til to turer på snødekt mark. Der en ikke har sommeratkomst, blir det gitt tillatelse fra 3-10 turer om vinteren. Det blir gitt tillatelse til bruk av både leiekjører og egen skuter, avhengig av formål og område.

Den motoriserte ferdselen har også økt vesentlig de siste 20-30 årene, ettersom flere har fått råd og anledning til å anskaffe seg snøskuter og bedre vegvedlikehold har blitt utført. Motorisert ferdsel i seg selv er ofte ikke det verste for reinen, men den innebærer at flere mennesker kommer lenger inn i områdene, oftere enn ellers. Dette medvirker til at forstyrrelsen i ellers rolige områder blir mer kontinuerlig.

Forslag til tiltak:

- redusere antall turer pr år til hytter/buer (kommuner og nasjonalparkstyret)
- krav om leiekjører til all kjøring på vinterføre i verneområdene (kommuner og nasjonalparkstyret)
- redusert åpningstid på åpne veger, særlig om våren (kommuner, veglag, evt forskriftsendring)

4 Informasjon og kommunikasjon

Kommunikasjons- og informasjonsarbeid knyttet til verneområder og særlig nasjonalparker som er mye besøkt, er et viktig virkemiddel i forvaltningen av områdene. Både ressurser til kommunikasjonsarbeid og kommunikasjonsfaglig kompetanse er avgjørende for å nå ut med budskapet til målgruppene– og derigjennom svært viktig for å få til en god besøksforvaltning som både ivaretar verneverdiene og gir den besøkende en god opplevelse.

Særlig viktig er slik arbeid i områder med villrein og det bør satses på egne ressurser som kan:

- Direkte kommunikasjons/informasjon med brukere/gjester: Oppdatering og videreutvikling av nettside, produksjon av eget SoMe-innhold, brosjyre- og skiltarbeid
- Indirekte kommunikasjon med brukere/gjester gjennom samarbeid med næring/lokalbefolkning og andre aktuelle aktører. Erfaringsmessig fungerer samarbeid med næringa best når tema/prosjekt er mest mulig spisset. Vårt råd er å lage og gjennomføre konkrete prosjekter/kampanjer sammen med både enkeltbedrifter og destinasjonsselskap.
- Informasjon/dialog/samarbeid med ulike næringer gjennom samtaler og møter.

Forslag til tiltak:

- Egne, faste kommunikasjonsrådgivere for verneområder med villrein (Klima- og miljødepartementet)

5 Oppsyn og forvaltning

Til nå har omtrent alle tiltak for å bedre villreinens kår vært det en kan kalle «positive» tiltak, det vil si tilrettelegging av innfallsporter og kanalisering av ferdsel. Dette har trolig ikke vært nok og forslagene som nå kommer i tiltaksplanarbeidet er mer preget av strengere reguleringer.

Det er viktig at strengere reguleringer følges opp av positiv tilrettelegging og en forvaltning som kompenserer disse på/i områder der ferdsel og aktivitet tåles bedre. Oppsyn og forvaltning må også sørge for at de reguleringene og de tilrettelagte attraksjonene blir brukt, vedlikeholdt og oppdatert.

Forslag til tiltak:

- Økte ressurser til oppsyn og forvaltning i de store verneområdene med villrein (Klima- og miljødepartementet)

5 Områder utenfor nasjonalparkstyrets arbeidsfelt

Det er også andre tema/tiltak som har innvirkning på reinens levevilkår, men der nasjonalparkstyret ikke har forvaltningen eller hjemmel til å fatte vedtak. Dette gjelder i første rekke arealplanlegging etter plan- og bygningsloven (pbl) utenfor verneområdene og bestandsforvaltning.

Arealplanlegging etter pbl har stor innvirkning også på verneområdene og på villreinens leveområder. Hyttebygging, kraftutbygging, vegbygging, annen infrastruktur og tilrettelegging for friluftsliv i privat, kommunal og fylkeskommunal regi medfører både økt ferdsel inn i områdene og bygging av sterke hinder for reinen. Det er viktig at tiltaksplanene vurderer dette temaet.

Bestandsforvaltningen i regi av villreinutvalg og villreinnemnd er trolig den delen av totalforvaltningen av villrein som kan utgjøre størst forskjell for bestanden på kort sikt. Innenfor bestandsforvaltningen ligger også utfordringen med parasitter i tilknytning til salteplasser, dette gjelder særskilt Knutshøområdet. Forstyrrelser av overflygninger med forsvarets jagerfly i kalvingstiden bør også vurderes.

Bestandsforvaltning bør derfor belyses grundig i tiltaksplanarbeidet.

Arkivsaksnummer: 2023/6072-1

Saksbehandler: Gunhild Kirsti Sem

Dato: 02.06.2023

Utvalg

Utvalgssak Møtedato

Dovrefjell nasjonalparkstyre

Innspill til stortingsmelding om villrein - Dovrefjell nasjonalparkstyrets innspill

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre viser til forvalternes vurderinger som innspill til stortingsmelding om villrein

Saksopplysninger

Bakgrunn

Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark med tilleggende verneområder opplever økende utfordringer knyttet til menneskelig ferdsel i leveområdene til villreinen. Dovrefjell nasjonalparkstyre erfarer at det er svært krevende å forvalte i krysningspunktet mellom arealforvaltning av leveområdene til villrein og styring/kanalisering av de besøkende til våre områder. Ferdselsregulerende tiltak kan være aktuelt å vurdere for å imøtekomme disse utfordringene. Behov for økte ressurser til forvaltnings- og oppsynsoppgaver er også svært aktuelt for å imøtekomme økende ferdsel til våre områder.

Vurdering

Status

Det er i Dovrefjell-Sunndalsfjella store utfordringer knyttet til menneskelig ferdsel i de områder og til de tider hvor villreinen bruker eller kunne ha brukt de samme arealene. Utfordringene er særlig synlige i aksene Hjerkin, Kongsvold og Kolla med Snøheimvegen og Stropsljødalen som innehar en god del ferdsel, men også ved Snøfjellstjønna, Torbudalen, Bjorli, Knutshø samt i andre deler av dovrefjellområdet.

Det er blitt gjort flere grep for å imøtekomme denne problematikken, og forsøk på å styre ferdsele, med eksempler som:

- Skyttelbussregime mellom Hjerkin og Snøheim med fem daglige avganger
- Innført sykkelforbud på Snøheimvegen, med unntak av perioden mellom 1. juni og 15. juli. Dette forbudet blir i begrenset grad respektert.
- Etablert moskussti – en rundtur på i underkant av 15 km fra Kongsvold via Høgsnyta til Grønbakken og tilbake. Dette for å kanalisere ferdsel og unngå ytterligere ferdsel inn i Stropsljødalen og nasjonalparken.

- Viewpoint Snøhetta på Tverrfjellet – hensikten er å gi en opplevelse av Dovrefjell og å informere om området uten at det i vesentlig grad kommer i konflikt om verneverdiene og villreinen. Under enkelte forhold kan det likevel oppstå konflikter med verneverdiene.

Til tross for at det er gjennomført en rekke forvaltningstiltak er utfordringene fortsatt tilstede og økende. Villreinens arealbruk bli påvirket i negativ retning slik at den ikke har muligheten til å utøve naturlige trekk gjennom områdene. Den samla belastningen av ulike ferdselsformer bidrar til at villreinen havner i stressa og pressa situasjoner. Vedlagt ligger oppsynsrapport om villreinens arealbruk i området Snøhetta øst i uke 34/35 og er en beskrivelse på et komplekst og sammensatt bilde av utfordringene i området i en begrenset periode.

NINA-rapport 2061, [Sårbarhetsvurdering av ferdselslokaliteter på Dovrefjell – Moskusstien og Strolpsjødalen](#), beskriver ferdselsutfordringer langs aksene Kongvold/Grønbakken – Reinheim med økning i ferdsel fra flere av hovedinnsfallsportene til studieområdet, samt at fremre villreintrekk er under sterkt press på grunn av økende ferdsel langs aksene Grønbakken – sørsiden av Stropla – Kolla/Kolldalen.

Prosjektet [Horisont Snøhetta \(2013\)](#) ble gjennomført over en fireårsperiode og studerte villrein, ferdsel og samfunnsforhold i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark og tilgrensende villreinarealer. Dataene herfra viste blant annet at de to mest brukte ferdselsårene i området – Snøheimvegen og T-merka stien gjennom Strolpsjødalen - bidrar til at villreintrekket kan opphøre eller forsinkes ved ytterligere økning i ferdselsintensitet. Mer enn 30 personer pr dag på sti gjør det vanskeligere for reinen å krysse stien, og mer enn 220 personer gir full barriere. Spørsmålet er om den grensa allerede er nådd, jf. NINA-rapport 2061 s. 22 til 32 og vedlagt oppsynsrapport s. 6.).

Det har vært gjennomført kvalitative undersøkelser i våre områder tidligere, deriblant gjennom en mastergrad som analyserte Moskusstien sommeren 2019 og hvorvidt denne hadde påvirket ferdselen i området. Undersøkelsen viser at ferdselen har endret seg i perioden, og at Moskusstien trolig har bidratt til mindre ferdsel i sårbare områder. Tiltaket vurderes ellers av NINAs sårbarhetsanalyse som relativt vellykket i det det fanger opp mesteparten av trafikkøkningen fra Kongsvoll og Grønbakken med at det er ingen barriere for trafikk videre inn i sårbare villreinområder.

Kvalitetsnorm villrein og tiltaksplanarbeid

Villreinen har fått en kvalitetsnorm som gir en systematisk oversikt over tilstanden for villreinen i Norge. Rapporten fra arbeidet ble presentert i 2022. Kvalitetsnormen setter søkelyset på mange av de store utfordringene villreinen står ovenfor, og det er en alvorlig situasjon som er beskrevet for norsk villrein i klassifiseringsarbeidet da bare fire av ti nasjonale villreinområder tilfredsstiller minstemålet. Snøhetta og Knutshø villreinområder ble klassifisert til dårlig kvalitet (rødt), og oppfyller dermed ikke kvalitetsnormens mål om minimum middels kvalitet.

Ressurser for å bedre levestandardene for villreinen i de ulike villreinområdene i Norge antas å være begrensa. Det er i gang et omfattende arbeid med tiltaksplaner for alle villreinområder som har kommet ut med dårlig kvalitet (rødt) i kvalitetsnormen. Med den alvorlige situasjonen som er beskrevet for norsk villrein gjennom klassifiseringsarbeidet, er det ikke bare nødvendig med en tydelig prioritering av tiltak, men at disse målrettes mot utfordringene i det enkelte villreinområdet, jf. Vedlegg *“Tiltaksplan for villrein - Snøhetta og Knutshø villreinområder - Dovrefjell nasjonalparkstyres innspill.”*

Ferdselsregulering

Myndigheten for å fastsette begrensninger i ferdsel til fots er styrt med hjemmel § 7 i verneforskriften for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark gjennom at Miljødirektoratet ved særskilt forskrift kan regulere eller forby ferdsel som kan skade naturmiljøet innenfor nærmere avgrensa deler av nasjonalparken.

Den 10.10.2022 rettet Dovrefjell nasjonalparkstyre en henvendelse til Miljødirektorat og Klima- og miljødepartementet om ferdselsregulering gjennom forskrift for Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark. Den 6.12.2022 mottok nasjonalparkstyret et svar fra Miljødirektoratet. Kort oppsummert er det ikke anledning til å ta i bruk naturmangfoldlovens § 34 da denne ikke lenger er gyldig. Eventuelle reguleringer må i så fall vedtas av Kongen i statsråd. Naturmangfoldlovens § 22 har en særskilt hjemmel for ferdselsregulering i utmark. Denne bestemmelsen er en forskriftshjemmel for å regulere ferdsel i utmark for å hindre skade eller ulempe for planter eller dyr. Bestemmelsen åpner for å gi forskrift om *«gjennomføring av større arrangementer i utmark og for naturstudier, fotografering mv. og for ferdselsformer som i særlig grad kan være skadelig.»* Det fremheves at denne bestemmelsen kan være aktuell i områder som har sårbare eller truede arter eller for å regulere ferdsel i yngletiden. Bestemmelsen åpner dessuten for adgang til å regulere ferdsel i verneområder. Myndigheten til å fastsette forskrift etter naturmangfoldlovens § 22 er delegert til Miljødirektoratet.

Ressurser til norsk verneområdeforvaltning

Norge har satset stort gjennom en merkevarestrategi for Norges nasjonalparker. Konseptet handler om å ønske velkommen inn. Med en slik velkomsthilsen kommer det stadig flere besøkende til våre områder. Slik situasjonen er nå havner nasjonalparkforvaltninga bakpå og er ikke rigget for å ta imot et økende antall besøkende da ressursene er begrenset. Ser vi over til nabolandene i øst (Sverige og Finland) er de i en helt annen situasjon med atskillig mer ressurser enn oss.

I «Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene» (2019) står det at «tilstanden i verneområdene er ikke god nok. I ca. 27 % av verneområdene er verneverdiene truet. For å bedre forvaltningen av verneområdene la regjeringen i denne handlingsplanen blant annet opp til å:

- styrke forvaltning av verneområdene ved å ansette flere nasjonalpark- og verneområdeforvaltere
- fortsatt prioritere oppsyn i verneområdene
- sikre at informasjon om og profilering av nasjonalparker og andre verneområder holder høy kvalitet, følger kriteriene for merkevaren Norges nasjonalparker, og er i tråd med det enkelte verneområdes besøksstrategi

Vi viser til denne lista da den i stor grad oppsummerer behov for mer ressurser for å imøtekomme økende ferdsel. Informasjon og profilering kan styrkes gjennom at det ansettes folk med informasjons- og kommunikasjonsfaglig bakgrunn. Dovrefjell nasjonalparkstyre og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har en slik ressurs som man fikk midler til gjennom statsbudsjettet for 2023. Denne ressursen må gjøres om til en fast stilling. Våre erfaringer er at en slik kompetanse sørger for å skape en nødvendig bru mellom forvaltning og brukerne/næringa der ute, som igjen skaper en bedre forståelse for vernet.

Områder utenfor nasjonalparkstyrets arbeidsfelt

Det er også andre tema/tiltak som har innvirkning på reinens levevilkår, men der nasjonalparkstyret ikke har forvaltningen eller hjemmel til å fatte vedtak. Dette gjelder i første rekke arealplanlegging etter plan- og bygningsloven utenfor verneområdene og bestandsforvaltning.

Arealplanlegging etter plan- og bygningsloven har stor innvirkning også på verneområdene og på villreinens leveområder. Hyttebygging, kraftutbygging, vegbygging, annen infrastruktur og tilrettelegging for friluftsliv i kommunal og fylkeskommunal regi medfører både økt ferdsel inn i områdene og bygging av sterke hinder for reinen.

Tilråding

Det er levnet liten tvil om at sameksistens mellom villrein og menneskelig ferdsel er utfordrende. Dovrefjell nasjonalparkstyre har erfaring med dette gjennom mange år og kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å si at det må gjøre ytterligere tiltak for å bedre situasjonen for villreinen i våre områder. Ferdseksregulerende tiltak er en mulighet. Nasjonalparkstyret ber om at temaet vurderes i det videre arbeidet med stortingsmeldingen.

Økte ressurser til oppsyn og forvaltning i de store verneområdene er helt nødvendig for å imøtekomme økende ferdsel i våre områder. Nasjonalparkstyret ber om at dette temaet belyses i det videre arbeidet med stortingsmeldingen.

Arealplanlegging har stor påvirkning på verneområdene og villreinens leveområder. Det er viktig at stortingsmeldingen også vurderer dette temaet.

Dersom det er aktuelt å vurdere en sterkere styring av ferdsel i våre områder i det videre arbeidet med stortingsmelding, kvalitetsnorm og tiltaksplaner, er lokal medvirkning nødvendig. Lokal forvaltning må være godt/bredt representert i alle disse prosessene.